

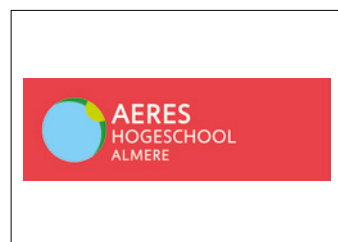
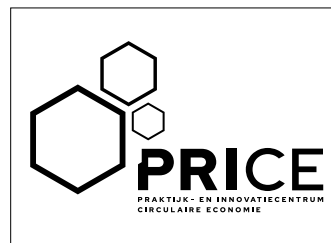
Groeiagenda

Nieuw Land

Versie 1.0

Samen werk maken van Tech & Transitie,
voor steden van de toekomst

Deze Groeiagenda Versie 1.0 is een belangrijke stap richting structurele samenwerking aan de ontwikkeling van de regio Almere-Lelystad als regio van Tech & Transitie, waar werk wordt gemaakt van technologie en transitieopgaven voor steden van de toekomst. Wij onderschrijven de koers die met dit document wordt ingezet en hebben de intentie om een rol te spelen in verdere uitwerking en realisatie van deze koers, met als doel deze samen tot een succes te maken.

Voorwoord

‘Een agenda voor groei van economie en samenwerking’

Om antwoord te geven op de urgente woning-behoefte in de regio en bij te dragen aan de nationale woningbouwopgave wordt een sterke groei voorzien van Almere en Lelystad. Op termijn komen er ruim 100.000 woningen bij en wonen er in dit deel van de Metropoolregio Amsterdam een half miljoen mensen.

Een dergelijke groei is alleen toekomstbestendig als die evenwichtig is. Met ook economische groei zodat er voldoende werkgelegenheid, baankansen en opleidingsmogelijkheden zijn. Daarom werken Rijk en regio samen aan een *Ruimtelijk economische aanpak*. De Groeiagenda Nieuw Land is hier onderdeel van.

De Groeiagenda schetst de gezamenlijke koers van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen. Het is een strategische agenda gericht op het versterken van economie & werkgelegenheid en het innovatie-ecosysteem van regio Almere-Lelystad. Het schetst de ambities voor de langere termijn (2035) en zet uiteen welke randvoorwaarden en interventies daarvoor nodig zijn.

Versie 1.0

De Groeiagenda is de basis voor de samenwerking en een middel om de samenwerking te verstevigen. Naast de economie zal ook deze samenwerking de komende jaren moeten groeien.

De Groeiagenda is daarom een dynamisch document, dat mee zal groeien met de samenwerking. Met Versie 1.0 maken we een vliegende start.

Met de Groeiagenda agenderen we een samenhangend geheel aan acties (agendapunten). Grotendeels wordt hier al aan gewerkt met lopende inzet van partijen en programma's. Voor een deel zijn het aanvullende acties. Het geheel van de Groeiagenda vraagt forse investeringen, met name voor het versterken van de kennisinfrastructuur. De Regio Deal 'Tech talent voor Transitie' is daarbij een belangrijke eerste stap.

Komende periode geven we op basis van Groeiagenda Versie 1.0 verdere invulling aan draagvlak en betrokkenheid vanuit het bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. En werken we aan de operationalisering van de Groeiagenda. Met het uitwerken van de agendapunten naar prioriteit en benodigde aanvullende acties. Met het uitwerken van een investeringsstrategie en een aanpak voor monitoring. En met een verkenning naar een passende governance.

Eind 2024, of eerder als gewenst, zal er een Versie 2.0 van de Groeiagenda worden opgeleverd.

Nieuw Land

Het initiatief voor de Groeiagenda en het opbouwen van de samenwerking is genomen met oog op de ontwikkeling van de stad Almere. In de stad waar ruim 220.000 mensen wonen is de verhouding wonen en werken nog niet in balans. Met de beoogde groei van de stad tot de vijfde stad van Nederland, groeit de urgentie om hier iets aan te doen. Gelukkig liggen er volop kansen in de jonge economie van de stad.

Bedrijvigheid laat zich niet begrenzen door grenzen van een gemeente of provincie. Werken aan economische versterking vraagt een regionale blik. Daarom maken we verbinding met de Metropoolregio Amsterdam en Flevoland. Met de Groeiagenda maken we specifiek verbinding met Lelystad, omdat die stad in veel opzichten op Almere lijkt en vergelijkbare opgaven en kansen heeft.

De regio Almere-Lelystad omvat zowel een groot deel van de Metropoolregio Amsterdam als van Flevoland. Als 'Nieuw Land' heeft de stedelijke regio Almere-Lelystad een belangrijke schakel- en ontwikkelingsfunctie naar het omringende 'oude land': de rest van Metropoolregio Amsterdam, naar regio Utrecht en delen van Oost-Nederland.

De Groeiagenda Nieuw Land Versie 1.0 markeert deze unieke positie en beschrijft de aanknopingspunten om de potentie van het nieuwe land nog meer te benutten.

Groeiagenda Nieuw Land in één oogopslag

Aanleiding

Brede welvaart en de potentie van een jonge economie

- Almere en Lelystad groeien fors
- Naast woningen zijn er ook meer banen en stedelijke voorzieningen nodig
- Zodat iedereen hier prettig kan wonen, leren en werken
- Het jonge economische ecosysteem op het nieuwe land biedt daarvoor volop kansen
- Met toekomstgerichte bedrijven en kennis kunnen we letterlijk werk maken van Tech & Transitie, voor duurzame, inclusieve steden van de toekomst
- En bijdragen aan de brede welvaart in de regio en daarbuiten

1. Missie

Waar we samen naartoe werken

Ambitie

- Regio Almere-Lelystad is een economisch sterke regio met voldoende werkgelegenheid
- De regio is hét praktijklaboratorium voor versnellen innovatie Tech & Transitie en duurzame steden
- We werken krachtig samen aan het economisch ecosysteem

Leidende doelen

- We zetten in op de hele keten van innovatie: van kennis tot toepassing
- We bouwen aan een samenhangend geheel van cruciale randvoorwaarden van het innovatie-ecosysteem
- We activeren partners uit bedrijfsleven, kennis- en maatschappelijke instellingen

2. Strategie

Wat we daarvoor gaan doen

Strategie

Focus op kernthema's en invullen cruciale randvoorwaarden: versnellers, uitgewerkt in ontwikkelijnen en agendapunten

Kernthema's

- Bouw
- Energie
- Voedsel
- Mobiliteit
- ICT & Tech

Versnellers

- Kennis & Talent
- Ondernemerschap (startups & scaleups)
- Innovatiedistricten & Fieldlabs
- Marketing
- Netwerken & Clusters

3. Samenwerking

Investeren in aansturing en uitvoering

Versterken van triple helix samenwerking

- Samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden mobiliseert draagvlak en bestuurlijk netwerk

Vergroten van operationele slagkracht

- Een slimme organisatieopzet bundelt expertise en capaciteit van betrokken partijen en zorgt voor efficiënte uitvoering
- Financiering: lokale bijdragen zijn een hefboom voor publieke middelen van Rijk en Europa en private investeringen

Gemeenschappelijke taal en werkwijze

- Theory of Change: acties uitwerken in doelstellingen, resultaten en effect

Inhoud

Voorwoord 3

Groeiagenda Nieuw Land in één oogopslag 4

Aanleiding 6

Brede welvaart en de potentie van een jonge economie 6

1. Missie 12

Waar we samen naartoe werken 12

Praktijklaboratorium voor innovatie Tech & Transitie en duurzame steden 13

Krachtig samenwerken aan het economisch ecosysteem 14

Samenwerken met drie leidende doelen 15

2. Strategie 16

Wat we daarvoor gaan doen 16

Inzet op vijf kernthema's en vijf versnellers 17

De vijf kernthema's van de Groeiagenda 18

Bouw 20

Energie 22

Voedsel 24

Mobiliteit 26

ICT & Tech 28

De vijf versnellers van de Groeiagenda 30

Kennis & Talent 32

Ondernemerschap (startups & scaleups) 34

Innovatiedistricten

& Fieldlabs 36

Marketing 38

Netwerken

& Clusters 40

Overige randvoorwaarden voor een goed vestigingsklimaat 42

3. Samenwerking 44

Investeren in aansturing en uitvoering 44

Bijlage 48

Overzicht bestaande triple helix samenwerkingen en kennisinstellingen in regio Almere-Lelystad 48

Colofon 50

Aanleiding

Brede welvaart en de potentie
van een jonge economie

De steden op het nieuwe land, Almere en Lelystad, groeien de komende jaren fors. Naast meer woningen zijn er ook meer banen en stedelijke voorzieningen nodig. Zodat iedereen hier prettig kan wonen, leren en werken. Nu en straks. Het jonge economische ecosysteem op het nieuwe land biedt daarvoor volop kansen. Met toekomstgerichte bedrijven en kennis kunnen we letterlijk werk maken van transities, voor duurzame, inclusieve steden van de toekomst. En daarmee ook bijdragen aan brede welvaart in de regio en daarbuiten.

In Almere en Lelystad, de oostflank van de Metropoolregio Amsterdam, wonen nu ruim 300.000 mensen. We willen dat al deze inwoners prettig kunnen wonen, leren, werken.

Op dit moment is de jonge stad die Almere is nog niet in balans. En geldt dit ook voor Lelystad. Verhoudingsgewijs zijn er weinig banen en is het stedelijk voorzieningenniveau beperkt.

Dit heeft gevolgen voor de brede welvaart; voor baan-kansen, opleidingsmogelijkheden en reistijd voor werk.

Op nieuw land, veroverd op de zee, zijn Almere en Lelystad jonge steden van nog geen 50 en 60 jaar oud. In de regio is de afgelopen decennia een jong economisch ecosysteem gegroeid met veel bedrijvigheid in toekomstgerichte sectoren.

Met de huidige economische dynamiek, het arbeidspotentieel in de brede regio, de centrale ligging in Nederland en fysieke ruimte voor ontwikkeling is er volop potentie voor economische ontwikkeling.

Voortbouwend op het DNA van stad en regio en de aard van het jonge ecosysteem liggen er economische kansen op het snijvlak van technologie en transities (Tech & Transitie), gekoppeld aan stedelijke ontwikkeling.

Deze kansen vragen om gerichte inzet om de potentie van de regio als (boven) regionale vestigingsplaats te verzilveren. Naast algemene inzet om ook breder het lokale bedrijfsleven te laten groeien en zo te zorgen een robuuste economie met voldoende diversiteit.

Almere groeit door tot de 5e stad van Nederland. Ook Lelystad groeit komende jaren fors. In 2050 wonen een half miljoen mensen in de Oostflank van de Metropoolregio Amsterdam.

Deze groei van het aantal inwoners maakt dat de opgave van groei van werkgelegenheid en het voorzieningenniveau groot en urgent is.

Tegelijkertijd biedt de groei juist ook kansen om te werken aan brede welvaart en aan innovatieve toepassingen voor de duurzame inclusieve steden van de toekomst.

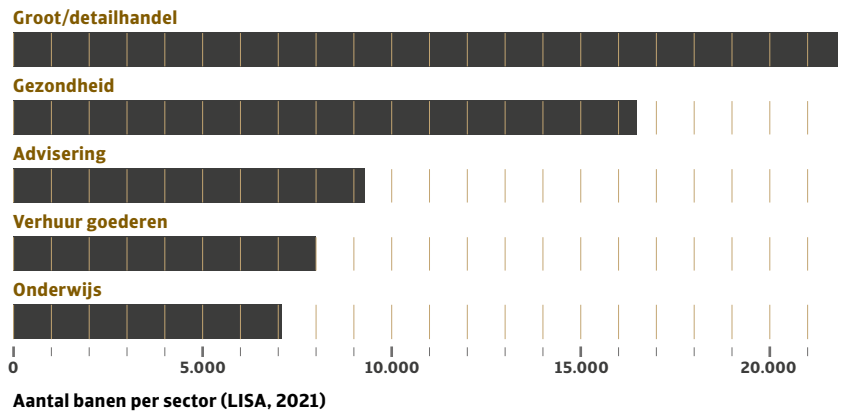
Regionale economie is verzorgend, stuwende werkgelegenheid blijft achter

De huidige economische structuur van Almere heeft een overwegend verzorgend karakter. Verzorgende bedrijven vormen de baseconomie en zijn afhankelijk van consumptieve bestedingen in de regio: bedrijven of inwoners die diensten of producten inkopen bij winkels, financiële dienstverleners of installatiebedrijven.

Naast verzorgende banen, die in aantal meegroeien met groei van de bevolking. Is stuwende werkgelegenheid bepalend voor de werkgelegenheidsfunctie van steden. Stuwende bedrijven zijn bedrijven die een groot deel van hun diensten en producten ook buiten de regio verkopen. Zij genereren inkomensstromen van buiten de regio naar de stad. En via personeel en eigen inkopen dragen ze bij aan extra vraag naar verzorgende diensten. Daarmee is stuwende werkgelegenheid een belangrijke motor van de lokale economie.

In Almere is de stuwende werkgelegenheid nog beperkt ontwikkeld. Ook voor Lelystad geldt dat de stad veel verzorgende bedrijvigheid kent.

In Almere bestaat de top-5 aantal banen per sector uit verzorgende banen

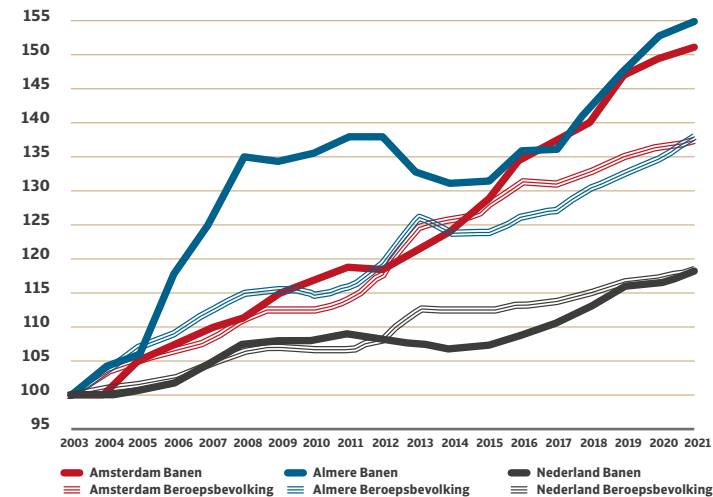

Scheve woon-werkbalans in de regio, ook al gaat groei banen en inwoners redelijk gelijk op

In vergelijking met andere grote steden kent Almere een scheve woon-werkbalans. Steden met meer dan 150.000 inwoners hebben veelal meer dan 700 banen per 1.000 inwoners 15-75 jaar. Almere heeft er 554. Dat heeft te maken met het feit dat Almere nog geen 50 jaar oud is, maar ook met de regionale dynamiek waarin Amsterdam en Haarlemmermeer magneten voor werkgelegenheid zijn en waar veel Almeerders dagelijks naartoe reizen voor werk. In Lelystad ligt de woonwerkbalans met 676 banen per 1.000 inwoners 15-75 jaar net onder het landelijk gemiddelde.

Over de afgelopen 20 jaar is in Almere de groei van banen en beroepsbevolking ongeveer gelijk opgegaan. Tijdens de crisisjaren is de werkgelegenheidsgroei echter gestagneerd, om daarna weer stevig aan te trekken. De sectorstructuur in Almere is vooralsnog erg conjunctuur gevoelig. Sinds 2003 is de woon-werkbalans met de werkgelegenheidsgroei verbeterd, in 2003 was die in Almere nog 495 banen per 1.000 inwoners 15-75 jaar en in Lelystad 580.

Relatieve groei banen en beroepsbevolking 2003-2021 Almere, Amsterdam en Nederland (bron: LISA, CBS)
(Absolute groei banen en beroepsbevolking Almere 2003-2021: +32.600 banen, +34.000 mensen 15-75 jr)

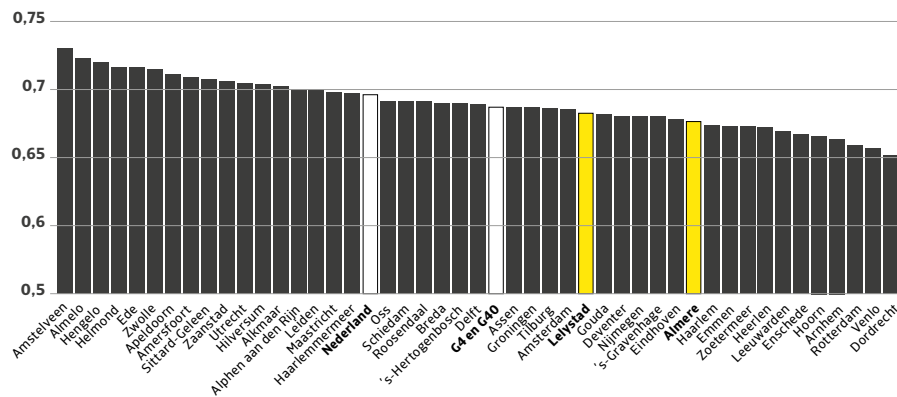
Brede welvaart vraagt aandacht

Brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart ook zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. De totale Brede Welvaart* (zoals berekend door Raboresearch, 2022) ligt in Almere en Lelystad onder het gemiddelde van grote gemeenten (G40). Een laag dieper, kijkend naar de de individuele indicatoren van de Regionale Monitor Brede Welvaart van CBS (2023), constateren we het volgende:

- Op basis van afzonderlijke brede welvaartsindicatoren ‘hier en nu’ scoren Almere en Lelystad sterk bovengemiddeld op het thema milieu (groen en natuur) maar beide gemeenten scoren sterk ondergemiddeld op sociale thema’s welzijn, gezondheid en samenleving en ondergemiddeld op arbeid (werkloosheid) en vrije tijd (reistijd voor werk)
- Op basis van afzonderlijke brede welvaartsindicatoren ‘later’ is er een serieuze zorg voor Almere en Lelystad op economisch en sociaal kapitaal. Inzet op versterken van de economie, voldoende werkgelegenheid en een goed opgeleide bevolking is zodoende een urgente opgave. Op het thema natuurlijk kapitaal scoort de provincie bovengemiddeld hoog.

Brede Welvaartsscore G40-gemeenten

Gele pijler links: Lelystad, gele pijler rechts Almere (Raboresearch, 2022)

Kansen om de economie meer robuust te maken

Voor de groei van Almere wordt ingezet op groei van minimaal 35.000 extra arbeidsplaatsen om de woon-werkbalans constant te houden. Voor betere balans zijn nog 25.000 extra arbeidsplaatsen gewenst. In Lelystad is de inzet om tot 2040 te zorgen voor een groei met minimaal 10.000 banen. De groei van Almere en Lelystad biedt kansen om de economie meer robuust te maken. NEO Observatory (2021)¹ constateert voor Almere het volgende:

- In stuwende werkgelegenheid kent Almere vier relatief sterke sectoren: groot-handel, overige zakelijke dienstverlening (mn autolease bedrijven en uitzendbureaus), industrie en ICT. De eerste twee zijn sterk conjunctuurgevoelig. Kansen liggen vooral in de laatste twee vanwege hun kennisintensieve karakter en kennis-spillover en met oog op transitie in de samenleving.
- Het gaat dan vooral over de activiteiten die binnen die sectoren in Almere plaatsvinden: hoogwaardige elektrotechniek en machine-industrie, auto- en motoren-industrie en business-to-business software. Almere biedt voor deze sectoren lokalisatievoordelen (voordelen door regionale concentraties van bedrijven uit dezelfde sector)
- Deze sterke sectoren in combinatie met de duurzaamheidstransities bieden Almere en omgeving een uitgelezen kans om een profiel te ontwikkelen op Tech & Transitie.
- Kansen die versterkt worden met het human capital effect (groeiend arbeidspotentieel en inwoners starten stuwende bedrijven) en de grootschalige woningbouwopgave als die gerealiseerd wordt als duurzame bouwimpuls.

1. W. Manshanden, Naar een wenkend perspectief: Advies economische ontwikkeling Amsterdam Bay Area, NEO Observatory, 2021

Kansen in transitie naar een circulaire economie en digitalisering

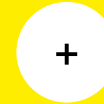
We staan als samenleving voor de grote uitdaging om te zorgen voor een toekomstbestendige economie en samenleving. Waarbij de keuzes die we maken bij de productie, distributie en consumptie van goederen en diensten niet langer negatieve invloed hebben op onze leefomgeving. We moeten onze economie omvormen tot een circulaire economie: een economisch systeem van gesloten kringlopen waarin grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde zo min mogelijk verliezen, hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt en systeemdenken centraal staat.

In de regio Almere-Lelystad liggen er kansen om werk te maken van de benodigde grondstoffentransitie, energietransitie en voedseltransitie. Enerzijds door de (ontwikkel)ruimte die er in dit Nieuwe Land is en de groei van de steden. En anderzijds door de aard van Flevoland als grote producent van energie en voedsel in de directe nabijheid van grootstedelijke regio's in de noordelijke Randstad waar deze geconsumeerd worden.

Digitalisering is een transitie van een andere aard. Veel technologische innovaties maken dat we efficiënter en duurzamer kunnen produceren, distribueren en consumeren. Ze zijn een belangrijke sleutel in de transities waar we voor staan.

Voor een goed functionerende regionale economie, nu en later, is het van belang dat deze technologische innovaties in de praktijk worden toegepast en opgeschaald. Met de sterke internationale positie van de Metropoolregio Amsterdam op het gebied van IT-bedrijven, kennis en connectiviteit, en de groei van de regio liggen er bovendien kansen om de rol als koploper in de ontwikkeling en toepassing van innovaties te bestendigen.

Een SWOT-analyse is een krachtig hulpmiddel om inzicht te krijgen in de sterke en zwakke punten, evenals de kansen en bedreigingen die van invloed kunnen zijn. Op basis van deskanalyse en een validatiesessie zijn onderstaande hoofdpunten in de SWOT-analyse in beeld gekomen. Dit raamwerk is gebruikt bij het scherpstellen van ambities en richtinggevendende doelen en helpt weloverwogen beslissingen te nemen over vervolgstappen.

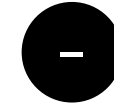

Intern Belangrijkste sterktes

- Ontwikkelruimte/greenfield, massa
- Strategisch gelegen tussen productielocaties (landbouw Flevoland) en afnemer (Randstad)
- Kiem voor samenwerking, versneld door Floriade

Extern Belangrijkste kansen

- Rondmaken van de innovatieketen door nadruk op toepassen van innovaties (bijv. energie innovatie, -opwek, -toepassing en versnellen transitie)
- Ruimte bieden aan nationale woningbouwbehoefte
- Regio Almere-Lelystad profileren als testground

Intern Belangrijkste zwaktes

- Verzorgende economie
- Disbalans banen-woningen
- Gering organiserend vermogen met beperkte samenwerking van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid (triple helix)

Extern Belangrijkste bedreigingen

- Congestie energienet als belemmering voor vergroening en vestiging en uitbreiding bedrijven
- Krapte op de arbeidsmarkt, battle for (tech) talent
- Klimaatopgaven als stikstofproblematiek

Bijdragen aan een evenwichtige ontwikkeling van de Metropoolregio Amsterdam

Regio Almere-Lelystad is onderdeel van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Niet alleen van de samenwerking die deze naam draagt. Ook functioneel, zoals in de arbeidsmarkt en woningmarkt, is er een sterke samenhang tussen stedelijk Flevoland en het gebied ten westen ervan.

Van de bijna 150.000 mensen in Almere en Lelystad met een baan, werken zo'n 66.000 mensen in Almere of Lelystad en werken ruim 52.000 mensen elders in de MRA. Vooral Almere is sterk op het westen georiënteerd. Een op de drie Almeerders heeft een baan in Amsterdam of rond Schiphol en elke dag reizen er 47.000 forenzen westwaarts. Andersom werken slechts 16.000 mensen van elders in de MRA in Almere of Lelystad. Daarmee is het saldo woon-werkverkeer sterk negatief. Dit is een belangrijk gevolg van de scheve woon-werkbalans in de regio Almere-Lelystad.

Op de woningmarkt verhuisden de afgelopen vijf jaar ruim 30.000 mensen vanuit elders in de MRA naar Almere en Lelystad. Andersom verhuisden 18.000 mensen vanuit Almere en Lelystad naar elders in de MRA. Daarmee is het saldo van verhuizingen positief met de afgelopen vijf jaar 12.000 inwoners vanuit elders in de MRA naar Almere en Lelystad. Ook hier is de relatie het sterkst tussen Almere en Amsterdam.

Het beeld dat zo ontstaat is dat de oostflank van de MRA, en dan vooral Almere, voor werkgelegenheid sterk afhankelijk is van Amsterdam en Schiphol. En dat voor woonruimte de oostflank een belangrijke bijdrage levert aan de regionale woningbehoefte.

Dit is ook het beeld voor andere delen van de MRA en betekent een grote en groeiende druk op het regionale mobiliteitsnetwerk dat al aan zijn grenzen zit. De grote woningbouwopgave waar de regio voor staat – 325.000 woningen tot 2050 – dreigt deze dynamiek te versterken. Immers, er is meer nodig dan de 150.000 woningen die gemeente Amsterdam komende jaren wil bouwen. De andere woningen moeten gebouwd worden in de omringende steden.

Daarom is de inzet vanuit de MRA-samenwerking om naast benodigde ingrepen in het mobiliteitsnetwerk – waaronder een stapsgewijze schaa sprong in het openbaar vervoer – te werken aan een meer evenwichtige ontwikkeling van de MRA. Dat in de steden rond Amsterdam niet alleen woningen worden gebouwd, maar dat deze ook in economisch opzicht groeien en meer werkgelegenheid bieden. Zodat meer mensen in de eigen stad kunnen werken en het mobiliteitsnetwerk meer wordt benut met een tegenspins.

Met de plannen voor de bouw van ruim 100.000 woningen kunnen Almere en Lelystad een cruciale bijdrage leveren aan de regionale woningbouwopgave. Maar dat betekent ook forse groei van de bevolking in de oostflank van de MRA en noodzakelijke inzet op bereikbaarheid en het versterken van de economie en groei van werkgelegenheid.

Het grote belang daarvan wordt met de NOVEX MRA Verstedelijkingsstrategie erkend door het Rijk en de brede regio. En met Rijk-regio afspraken over het gezamenlijk werken aan een Ruimtelijk economische aanpak, waar deze Groeiagenda en afspraken over het versterken van de kennisinfrastructuur in Almere en (her) ontwikkeling van bedrijventerreinen onderdeel van zijn.

1. Missie

Waar we samen naartoe werken

Praktijklaboratorium voor innovatie Tech & Transitie en duurzame steden

Onze ambitie is om de steden op het nieuwe land, regio Almere-Lelystad, op de kaart te zetten als het praktijklaboratorium voor innovatie op het raakvlak van technologie en transitie, voor duurzame steden van de toekomst. Als pionier in de ontwikkeling van korte ketens en schakel tussen de Metropoolregio Amsterdam en het ommeland. En als teamplayer in de brede regio. We benutten daartoe onze ruimte voor experiment en onze pioniersgeest, onze unieke centrale ligging in Nederland, de goede internationale bereikbaarheid en ons grote regionale arbeidspotentieel. Zo dragen we bij aan een regio met voldoende werkgelegenheid, baankansen en opleidingsmogelijkheden en aan duurzame ontwikkeling van onze steden. Kortom aan een economisch sterke regio, van betekenis voor heel Nederland.

Regio Almere-Lelystad is hét praktijklaboratorium voor innovatie voor duurzame, inclusieve steden van de toekomst. Waar mensen, kennis, ondernemerschap en stedelijke ontwikkeling samenkomen en in interactie betekenisvolle oplossingen creëren. Over 10 jaar vinden die oplossingen wereldwijd aftrek.

Regio Almere-Lelystad baant het pad voor een meer regionaal georiënteerde circulaire economie. Het is de pionier in de ontwikkeling van korte ketens, of het nu gaat om voedsel, energie of bouw.

Het nieuwe land is een teamplayer in de brede regio. De economische netwerken zijn nauw verweven en er is volop interactie tussen spelers op het oude en nieuwe land. De grote steden Amsterdam en Almere versterken elkaar en de brede regio staat wereldwijd bekend als de regio waar de metropool van morgen wordt uitgevonden.

In een wereld vol uitdagingen en kansen heeft regio Almere-Lelystad een unieke uitgangspositie.

Het biedt ruimte voor de behoefte aan toepasbare vernieuwing. Door de pioniersgeest die in het DNA zit van de regio en haar inwoners. En door de fysieke ruimte voor experiment, opschaling en de sterke stedelijke groei.

De regio heeft een unieke centrale ligging in Nederland. Het is de schakel tussen de sterk verstedelijkte Randstad en het meer landelijke noordoosten. De schakel tussen stad en land, met goede internationale bereikbaarheid.

En de regio heeft een enorm regionaal arbeidspotentieel. Amsterdam-Almere-Lelystad hebben een beroepsbevolking van 700.000 mensen, waarvan 54% hoogopgeleid en 30% middelbaar geschoold.

Met onze inzet hebben we meerdere pijlen op één boog. We dragen we bij aan succesvolle bedrijven en een economisch sterke regio, van betekenis voor Nederland. Aan meer werkgelegenheid in de sterk groeiende oostflank van de Metropoolregio Amsterdam. Aan meer baankansen en opleidingsmogelijkheden en daarmee aan ontplooiingsmogelijkheden en bestaanszekerheid voor inwoners. En aan gezonde, duurzame en inclusieve ontwikkeling van de stad.

Dit alles kan niet zonder brede betrokkenheid. Al sinds mensenheugenis is het motto van Almere: Mensen maken de stad. Inwoners van de stad zijn betrokken en hebben profijt van de inzet op de ontwikkeling van de economisch ecosysteem van Almere en regio.

Krachtig samenwerken aan het economisch ecosysteem

Om onze ambities te verwezenlijken moeten we samenwerken. Met een stevige samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen bundelen we onze krachten in een gezamenlijke koers voor de ontwikkeling van het jonge economisch ecosysteem. We benutten daarbij de korte lijnen in de regio, onze mentaliteit van aanpakken en pioniersgeest en maken verbinding met brede regionale en (inter)nationale netwerken. Met een gezamenlijke visie leggen we een basis voor langjarige samenwerking en verzilveren we de economische potentie van het nieuwe land en dragen we bij aan de brede welvaart in de regio.

Regio Almere-Lelystad staat bekend om het pionieren en heeft een traditie de proeftuin van Nederland te zijn met unieke stedelijke experimenten en innovatieve landbouw.

Wat daarbij helpt is dat op het nieuwe land de lijnen tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen kort zijn.

De regio kenmerkt zich ook door een mentaliteit vanaanpakken. In de regio zijn er zodoende veel projecten, gestart door verschillende partijen.

Er is nog wel een aandachtspunt: projecten zijn niet altijd in verbinding, waardoor kansen worden gemist. Ook vindt de stap naar opschaling onvoldoende plaats: Het blijft te vaak bij het experiment, een eenmalige testcase.

De Floriade was een aanjager en versneller in het samen optrekken. In de jaren in aanloop naar de Floriade zijn waardevolle netwerken en samenwerkingen verder gegroeid. Binnen de regio en met landelijke en internationale partners.

Na het evenement is het de opgave om een vervolg te geven aan de samenwerking om te zorgen voor verdere maatschappelijke en economische spin-off.

De groei van stad en regio biedt kansen om verdere samenwerking aan te jagen, onder andere met ruimte voor het in praktijk brengen van innovatieve oplossingen.

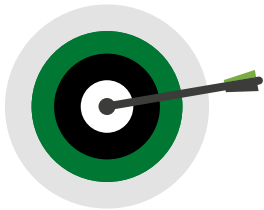
Bij diverse belangrijke partijen is er enthousiasme om nauwer samen te werken, met een ondernemende, toekomstgerichte houding.

De behoefte is geuit om met een duidelijke gezamenlijke visie richting te geven aan langjarige samenwerking.

Dit wordt noodzakelijk geacht om echt een grote stap voorwaarts te kunnen maken. Om investeringen in de regio te realiseren die voordelig zijn om de potentie van het nieuwe land te verzilveren en bij te dragen aan de brede welvaart in de regio.

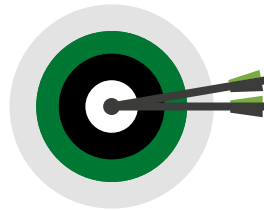
Samenwerken met drie leidende doelen

Voor het werken aan onze ambities en voor onze samenwerking hanteren we drie leidende doelen. Die richten de gezamenlijke energie en inspanningen van betrokken bedrijven, onderwijsinstellingen, kennispartners, maatschappelijke organisaties en overheden op lokaal, regionaal en nationaal niveau.

We zetten in op de hele keten van innovatie: van kennis tot toepassing.

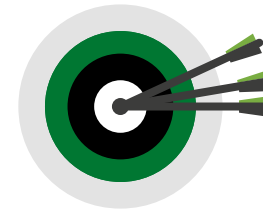
De unieke uitgangspositie van regio Almere-Lelystad maakt dat er volop kansen liggen om de hele keten van vernieuwing (innovatie) te faciliteren. Er is ruimte voor kennisontwikkeling én voor toepassing van nieuwe oplossingen in de praktijk en ook voor de wisselwerking tussen die twee. En we beschikken in de regio over (potentieel) talent, zowel theoretisch als praktisch geschoold.

We bouwen aan een samenhangend geheel van cruciale randvoorwaarden voor innovatie (nieuw en al bestaand).

We bouwen voort op het fundament van een jong economisch ecosysteem. We zetten in op het versterken en aanvullen van dat wat er al is. En op samenhang en synergie tussen de randvoorwaarden voor een sterk innovatie-ecosysteem.

Daarbij gaat bijzondere aandacht uit naar de randvoorwaarde die het meest complex is, grote investeringen vraagt én waarvoor directe betrokkenheid van het Rijk noodzakelijk is: Het versterken van de kennisinfrastructuur op het Nieuw Land met hoger onderwijs en onderzoek gericht op technologie en transitie en de vestiging van een technische universiteit.

We activeren partners uit bedrijfsleven, kennis- en maatschappelijke instellingen in Almere-Lelystad en de brede regio.

De Groeiagenda is een product van een samenwerking, maar nadrukkelijk ook een uitgestoken hand tot verdere samenwerking. We maken werk van het actief benaderen en betrekken van potentiële partners.

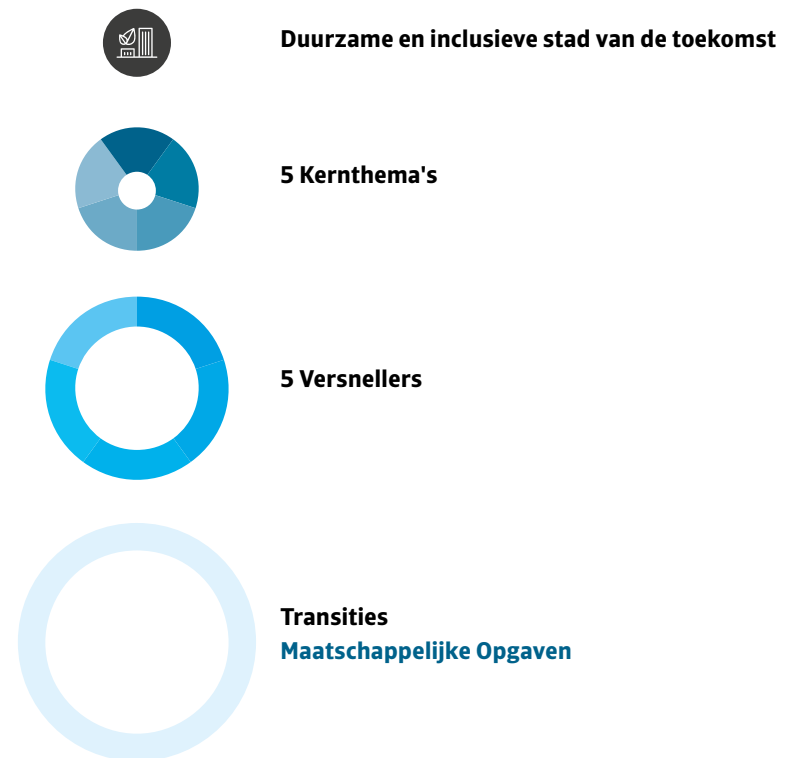
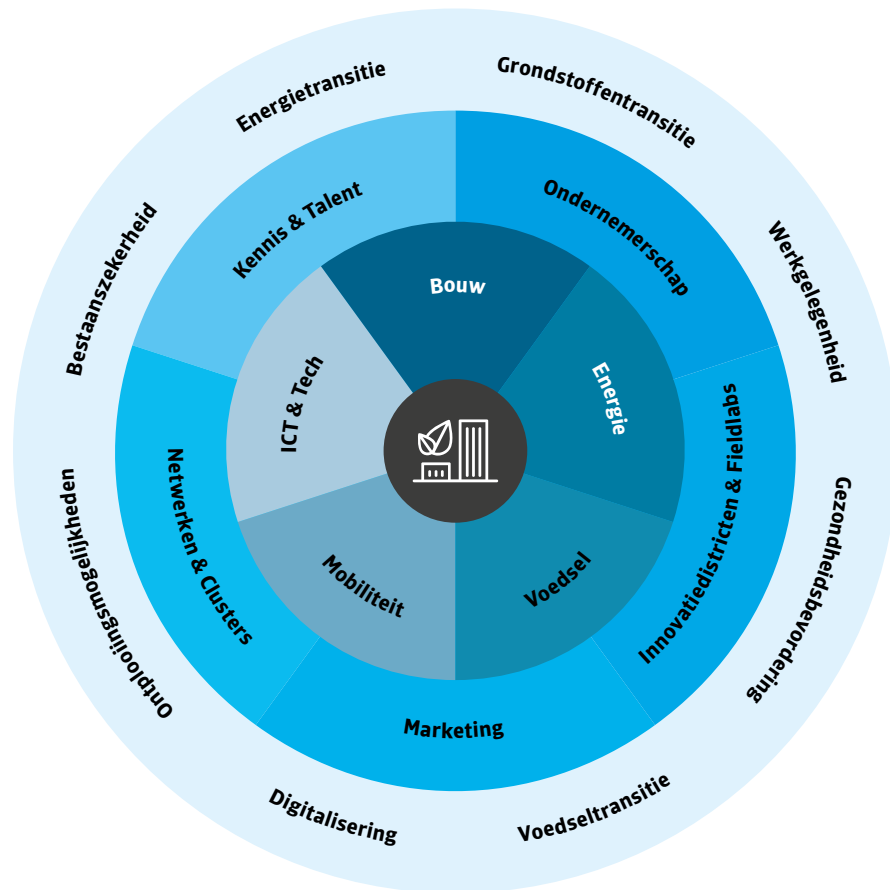
2. Strategie

Wat we daarvoor gaan doen

Inzet op vijf kernthema's en vijf versnellers

We brengen focus aan in ons handelen door in te zetten op vijf kernthema's die voor ons het verschil maken. Het zijn thema's die bepalend zijn in onze leefomgeving en zodoende voor duurzame en inclusieve steden. Ontwikkelingen op gekozen kernthema's krijgen inhoud, vorm en vaart als de juiste randvoorwaarden adequaat zijn ingevuld. Met vijf 'versnellers' werken we aan deze randvoorwaarden. Zo vergroten we de kans op innovatieve en inclusieve economische ontwikkeling, in antwoord op de behoefte van mensen en transities in de samenleving. Met dit vliegwiel kunnen we verdere groei en ontwikkeling van Nieuw Land aanslingeren.

De vijf kernthema's van de Groeiagenda

In de regio Almere-Lelystad werken we samen aan vijf kernthema's voor stuwende werkgelegenheid en economische ontwikkeling. Met deze kernthema's beantwoorden we aan behoeften van de samenleving en transities en bouwen we voort op de bestaande kwaliteiten en economische potentie van de regio en werken we aan duurzame steden van de toekomst. Het zijn thema's die nauw samenhangen, met kansen voor innovatie ook op het snijvlak van thema's.

Op de volgende pagina's werken we de kernthema's en de ambities uit in opgaven en kansen, ontwikkellijnen en agendapunten.¹

¹ De gemeente Lelystad focust in het economisch beleid op hoogwaardige logistiek en hoogwaardige maakindustrie. In de verbinding tussen deze speerpunten en de kernthema's liggen kansen om het innovatie ecosysteem te versterken.

Bouw

Ambitie: We innoveren de bouwpraktijk. We ontwikkelen kennis voor circulaire en biobased bouw en gebiedsontwikkeling, bieden ruimte aan productontwikkeling en toepassing en leiden de mensen op die de nieuwe bouwpraktijk dragen. Almere bouwt daarmee voort op het eigen DNA, als de stad die de nieuwe bouwpraktijk tastbaar maakt en daarmee internationaal mensen aantrekt om te leren van Almere. Almere en regio zijn daarmee zeer een aantrekkelijke vestigingsplaats voor het bedrijfsleven rondom circulair bouwen.

Energie

Ambitie: We staan wereldwijd bekend als dé plek waar innovatieve oplossingen worden ontwikkeld voor elektrificatie, energieopslag en een toekomstgerichte energie-infrastructuur. Er is een grote diversiteit aan bedrijven en startups in energietechnologie, met enkele internationale koplopers. De regio is met haar energiecampus een hotspot voor kennis en talent voor de energietransitie, waar academische uitvindingen en praktische productie en toepassing samenkomen. Waar in proeftuinen energieneutrale en -leverende gebieden werkelijkheid worden.

Voedsel

Ambitie: We zetten in op de groene gezonde stad ingebed in een bloeiende voedsleconomie. Met ondernemersgeest en onze unieke ligging als schakel tussen metropoolregio en landbouwgebied zorgen we dat nieuwe kennis en technologieën in de praktijk terecht komen. Met nieuwe gewassen en gerechten verbinden we producent en consument. Het nieuwe land komt hiermee internationaal op de kaart te staan als regio waar werk gemaakt wordt van de voedseltransitie, met *state of the art* kennis, toepassing en innovatieve (boeren) bedrijven.

Mobiliteit

Ambitie: Op het nieuwe land worden de mobiliteitsinnovaties van de toekomst ontwikkeld, getest en toegepast. Specifiek als het gaat om mobiliteitsoplossingen voor steden: in gebiedsontwikkeling, stedelijke logistiek en op de verbinding van mobiliteit en data en mobiliteit en energie. Almere en regio hebben een nationale proeftuinfunctie, waarmee ook innovaties van elders op het nieuwe land een podium krijgen en zich wereldwijd in de kijker kunnen spelen.

ICT & Tech

Ambitie: We zetten een nieuwe standaard op het gebied van digitale innovaties voor duurzame en inclusieve steden van de toekomst. Met de Green Innovation HUB hebben we hét (inter)nationale platform in huis waar kennis wordt gedeeld en wordt samengewerkt aan nieuwe manieren van gebiedsontwikkeling met digitalisering als belangrijke versneller. Daarnaast bestendigt de regio met ruimte en talent de nationale koploperspositie in de halfgeleider- en chiptechnologie.

Bouw

Ambitie: Op het nieuwe land innoveren we de bouwpraktijk. We ontwikkelen kennis voor circulaire en biobased bouw en gebiedsontwikkeling, bieden ruimte aan productontwikkeling en toepassing en leiden de mensen op die de nieuwe bouwpraktijk dragen. Almere bouwt daarmee voort op het eigen DNA, als de stad die de nieuwe bouwpraktijk tastbaar maakt en daarmee internationaal mensen aantrekt om te leren van Almere. Regio Almere-Lelystad is daarmee zeer een aantrekkelijke vestigingsplaats voor het bedrijfsleven rondom circulair bouwen.

Opgaven en kansen

In 2050 moet de grondstoffentransitie gerealiseerd zijn; een wereld zonder afval, ten gunste van klimaat, biodiversiteit en de leefomgeving. Dit vraagt om circulair grondstoffen- en materiaalgebruik. Ook in de bouw, die bijna de helft van de verbruikte grondstoffen in Nederland voor haar rekening neemt. En waar nu nog slechts 12 procent van de bouwmaterialen hernieuwbaar of hergebruikt zijn.

De urgentie van de omschakeling naar circulaire bouw en gebiedsontwikkeling neemt toe door schaarste aan grondstoffen en dus aan bouwmaterialen. Zonder versnelling van de grondstoffentransitie, dus gebruik van hernieuwbare (biobased) en hergebruikte materialen, worden woningbouwdoelen niet gehaald.

Regio Almere-Lelystad heeft een belangrijke uitgangspositie in de omschakeling naar een circulaire bouw en leefomgeving. In Almere worden komende decennia (als de noodzakelijke randvoorwaarden worden vervuld) 75.000 woningen gebouwd, in de hele Metropoolregio Amsterdam 325.000. De bouwopgave biedt kansen om in de praktijk te werken aan innovatie en om op een centrale plek in het land te bouwen aan kennisontwikkeling en opleidingen. Ook is de schakelfunctie tussen stad en land van groot belang voor keteninnovatie als het gaat om biobased bouwen.

Ontwikkellijnen

Om ons doel te bereiken zetten we in aansluiting op onze uitgangspositie, de kansen en opgaven in op de volgende inhoudelijke ontwikkellijnen:

- *Biobased bouwen* – van kennis tot productontwikkeling tot toepassing en van ‘land tot pand’
- *Ketenontwikkeling circulaire bouw en gebiedsontwikkeling* – innovaties voor de praktijk van hergebruik van materialen
- *Natuurinclusieve gebiedsontwikkeling* – vergroening en biodiversiteitsgericht bouwen, ook in verbinding met biobased producten en voedselproductie
- *De digitale bouwkeet* – inzet van ICT-systemen en data voor efficiënter gebruik van grondstoffen en materialen en in de bouw en gebiedsontwikkeling (zie ook pagina 27)

Een andere manier van bouwen vereist ook anders geschoold personeel. In de hele onderwijskolom van vmbo, mbo, hbo en universitair moet onderwijsaanbod worden ontwikkeld, ook voor bijscholing en cursorisch onderwijs. In de regio Almere-Lelystad nemen we een centrale rol in de ontwikkeling van dit aanbod.

Nadrukkelijk gaat ook aandacht uit naar het stimuleren van ondernemerschap en economische activiteit en naar maatschappelijke bewustwording.

Agendapunten

- Verder ontwikkelen van PRICE als Flevolands actielab voor toekomstbestendige circulaire bouw, infrastructuur en leefomgeving door met ondernemers, overheid en onderwijs samen concrete vraagstukken en systemische uitdagingen aan te gaan
- Realiseren van een nationale campus biobased bouwen en expertisecentrum toekomstbestendig bouwen waar kennis, ondernemerschap en toepassing samenkomen
- Concept Living Lab Almere Pampus verder uitwerken als fieldlab met nadrukkelijk aandacht voor natuurinclusieve, biobased en circulaire bouw en gebiedsontwikkeling; en eerste stap realiseren met verbouw multipurpose gewassen en ontwikkeling en toepassing van biobased bouwmaterialen als opmaat naar een fysieke testlocatie in Almere
- Verder ontwikkelen van praktijklaboratoria voor toegepast en praktijkgericht onderzoek naar multipurpose gewassen die binnen sector bouw, maar ook sectoren zoals fashion, voedsel, verpakkingen gebruikt kunnen worden
- Versterken opleidingsaanbod mbo, hbo en wo gericht op circulaire bouw en gebiedsontwikkeling, waaronder met de Technocampus Bouwen & Wonen in Lelystad voor (aankomende) vakmensen
- Ontwikkelen van de rol van de overheid als ‘launching customer’ voor circulaire bouw en gebiedsontwikkeling
- Gericht werken aan regionale clusterontwikkeling circulaire bouw en gebiedsontwikkeling

Energie

Ambitie: **Regio Almere-Lelystad staat wereldwijd bekend als dé plek waar innovatieve oplossingen worden ontwikkeld voor elektrificatie, energieopslag en een toekomstgerichte energie-infrastructuur. Er is een grote diversiteit aan bedrijven en startups in energietechnologie, met internationale koplopers. De regio is met haar energiecampus een hotspot voor kennis en talent voor de energietransitie, waar academische uitvindingen en productie en toepassing samenkomen. Waar in proeftuinen energieneutrale en -leverende gebieden werkelijkheid worden.**

Opgaven en kansen

Voor een toekomstbestendige leefomgeving moeten we werk maken van de energietransitie. Niet alleen betekent dit een omschakeling naar opwek en gebruik van hernieuwbare energie, maar ook de opgave van de ontwikkeling van energie-infrastructuur die daar de randvoorwaarden voor biedt. Het is daarmee zowel een technische uitdaging als een ruimtelijk inpassingsvraagstuk.

In de tussentijd zorgt de grote groei van vraag en aanbod van energie en vooral elektriciteit in toenemende mate voor congestie op het elektriciteitsnet. Dit bedreigt niet alleen vestiging, groei en het verduurzamen van bedrijven. Ook de voortgang van de woningbouwopgave komt in de knel.

Een verder knelpunt in de energietransitie en in groei van bedrijven actief in deze sector is het tekort aan arbeidskrachten.

Het nieuwe land staat bekend om zijn landschap met windmolens. Als regio die van oudsher vooroploopt in de energietransitie, heeft regio Almere-Lelystad een goede uitgangspositie om te werken aan innovatie op het gebied van energietransitie. In de regio zijn toonaangevende bedrijven gevestigd en worden innovatieve oplossingen nu al toegepast.

Ontwikkellijnen

Om ons doel te bereiken zetten we in aansluiting op onze uitgangspositie, de kansen en opgaven in op de volgende inhoudelijke ontwikkellijnen:

- *Stedelijke energievoorziening* – elektrificatie van het energiesysteem in de gebouwde omgeving in brede zin
- *Datagedreven optimalisatie* – gebruik van data voor het (ver)delen van elektriciteit en warmte en toepassing in systemen
- *Energieopslag* – batterijtechnologie
- *Energienetwerken en -hubs* – ontwikkeling van gebiedsoplossingen (decentrale energiekringlopen) inclusief ICT/data-systemen, marktmodellen en juridische aspecten

Om de energietransitie te realiseren is talent nodig, met nadruk op praktisch geschoold talent voor de toepassing van oplossingen. In de hele onderwijskolom van vmbo, mbo, hbo en universitair moet onderwijsaanbod worden ontwikkeld, ook voor bijscholing en cursorisch onderwijs. In de regio Almere-Lelystad nemen we een centrale rol in de ontwikkeling van dit aanbod.

Nadrukkelijk gaat ook aandacht uit naar het stimuleren van ondernemerschap en economische activiteit en naar maatschappelijke bewustwording.

Agendapunten

- Ontwikkelen innovatiehub elektrificatie & energietransitie met toegepast onderzoek en ontwikkeling innovatieve producten en diensten
- (Om)scholing talent voor de energietransitie; mbo-opleidingen bouw & energie en fonds om drempels om- en bijscholing op te vangen
- Fieldlabs/proeftuinen elektrificatie (bestaande) woonwijken en bedrijventerreinen, voortbouwend op inzet De Vaart
- Gericht werken aan regionale clusterontwikkeling elektrificatie & energietransitie

Voedsel

Ambitie: In regio Almere-Lelystad zetten we in op de groene gezonde stad ingebed in een bloeiende voedsel-economie. Met ondernemersgeest en onze unieke ligging als schakel tussen metropoolregio en landbouwgebied zorgen we dat nieuwe kennis en technologieën in de praktijk terecht komen. Met nieuwe gewassen en gerechten verbinden we producent en consument. Het nieuwe land komt hiermee internationaal op de kaart te staan als regio waar werk gemaakt wordt van de voedseltransitie, met *state of the art* kennis, toepassing en innovatieve (boeren) bedrijven.

Opgaven en kansen

Verduurzaming van de voedselketen is een van de grote transitieopgaven waar we als samenleving voor staan. Het gaat daarbij om duurzamere vormen van voedselproductie, met minder negatieve gevolgen voor mens, plant en dier. Om minder uitstoot door het verkleinen van transportafstanden. En het gaat om duurzamere voedselconsumptie.

Naast de klimaat- en natuurgroei als aanleiding, is er sprake van een groeiende vraag naar kwalitatief, gezond en integer voedsel, een grote kloof tussen consument en boer, toename van kennis en technologieën en verbreding van de sector door verbindingen met gezondheid, farmacie en energie.

Regio Almere-Lelystad hebben een bijzondere uitgangspunt in het verduurzamen van de voedselketen. Het is de schakel tussen de landbouwgronden in de Flevopolder en de stedelijke metropoolregio met 2,5 miljoen inwoners. In de regio is zowel sprake van grootschalige voedselproductie als voedselconsumptie. Ook is in de regio sprake van een grote gezondheidsopgave in de zin dat een groot deel van de bevolking kampt met overgewicht.

Ontwikkellijnen

Om ons doel te bereiken zetten we in aansluiting op onze uitgangspunt, de kansen en opgaven in op de volgende ontwikkellijnen:

- *Korte voedselketen* – lokale ketens van voedselproductie tot -consumptie
- *Eiwittransitie* – productie en consumptie van voedselproducten op basis van plantaardige eiwitten
- *Regeneratieve landbouw* – omschakeling naar natuurversterkende landbouw
- *Circulaire voedselproductie* – multipurpose gewassen, die binnen sector voedsel, maar ook sectoren zoals fashion, bouw, verpakkingen gebruikt kunnen worden
- *Drijvende voedselproductie* – teelt van voedsel op oppervlaktewater voor stedelijke voedselvoorziening

Nadrukkelijk gaat hierbij aandacht uit naar talent, het stimuleren van ondernemerschap en economische activiteit en naar maatschappelijke bewustwording.

Agendapunten

- Verder ontwikkelen Flevo Campus, kenniswerkplaats voor stedelijke voedselvraagstukken waar pionieren met living labs centraal staat, met onder meer:
 - Low Food Lab, gericht op smaak en voedselvernieuwing
 - University of Gastronomy (topopleiding voor chefs)
 - Associate degree opleiding Gastronomie en Ondernemerschap
 Broedplaats voor voedselstartups en -scaleups
- Verder ontwikkelen van praktijklaboratoria voor toegepast en praktijkgericht onderzoek naar multipurpose gewassen (voedsel, bouw, fashion, verpakkingen)
- Realiseren Kenniscentrum Drijvende Delta's: onderzoek en ontwikkeling, onderwijs (mbo-wo), en ondernemerschap drijvende voedselproductie
- Ontwikkelen kenniscentrum stadslandbouw Oosterwold
- Realiseren fieldlabs Buitenvaart, Hortus, Oosterwold en Boerderij van de Toekomst
- Activiteiten voor groeiende maatschappelijke bewustwording en betrokkenheid (weekmarkten, Voedselkantine, lokale supermarkten)
- Gericht werken aan regionale clusterontwikkeling voedsel

Mobiliteit

Ambitie: Op het nieuwe land worden de mobiliteitsinnovaties van de toekomst ontwikkeld, getest en toegepast. Specifiek als het gaat om mobiliteitsoplossingen voor steden: in gebiedsontwikkeling, stedelijke logistiek en op de verbinding van mobiliteit en data en mobiliteit en energie. Flevoland heeft een nationale functie als testgebied en het opschaalbaar in praktijk toepassen van Smart Mobility innovaties. Daarmee krijgen ook innovaties van elders op het nieuwe land een podium en kunnen deze zich wereldwijd in de kijker spelen.

Opgaven en kansen

Digitalisering en de energietransitie drijven de vernieuwing in de mobiliteitswereld. Tegelijkertijd vragen een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving duurzame vormen van mobiliteit. Door schaarste aan ruimte, zeker in stedelijk gebied, groeit de aandacht voor deelmobiliteit als alternatief voor eigen bezit van een vervoersmiddel dat een groot deel van de tijd stilstaat. En door stijgende kosten van mobiliteit groeit de behoefte aan betaalbare mobiliteit.

In deze context worden onder de noemer Smart Mobility nieuwe mobiliteitsconcepten ontwikkeld, verkeersstromen beïnvloed en ketens van verplaatsingen en logistiek geoptimaliseerd. Maar deze wereld is nog volop in beweging.

Ooit werd in Almere en regio de weg bereid voor een auto-georiënteerde samenleving en het heeft nog steeds het meest veilige verkeersnetwerk en innovatieve en comfortabele bussysteem. De eerste lease-bedrijven vonden vaste grond in het nieuwe land en zijn ook nu samen met nieuwere bedrijven actief in innovatieve *Mobility as a Service*-diensten. Almere heeft een van de meest geavanceerde verkeersmanagementsystemen van Nederland. En met het MITC in Marknesse krijgt de regio bovendien een belangrijk testcentrum voor nieuwe mobiliteit- en infrastructuuroplossingen.

Ontwikkellijnen

Om ons doel te bereiken zetten we in aansluiting op onze uitgangspunten, de kansen en opgaven in op de volgende inhoudelijke ontwikkelingslijnen, grotendeels onderdeel van de Rijk-regio samenwerking 'DMI ecosysteem':

- *Mobility as a service* – ontwikkeling van diensten en integratie in steden en gebiedsontwikkeling
- *Digitalisering voor slimme verbindingen* – met inzet van data en verkeersmanagement zorgen voor optimaal benutten van bestaande infrastructuur
- *Digitalisering voor slimme gebruikers en gedrag* – met inzet van data en informatievoorziening bijdragen aan duurzame mobiliteit en voorkomen congestie
- *Slimme Logistiek* – ontwikkelen efficiënte logistieke concepten, met focus op bouw- en voedsellogistiek
- *Elektrificeren mobiliteit* – ontwikkelen van Smart-Charging

We zetten in op de ontwikkeling van de regio als nationaal testgebied voor toekomstgerichte mobiliteit: het opschaalbaar in de praktijk toepassen van Smart Mobility, van het Mobiliteit en Infrastructuur Test Centrum in Marknesse tot in gebiedsontwikkelingen in Almere en Lelystad.

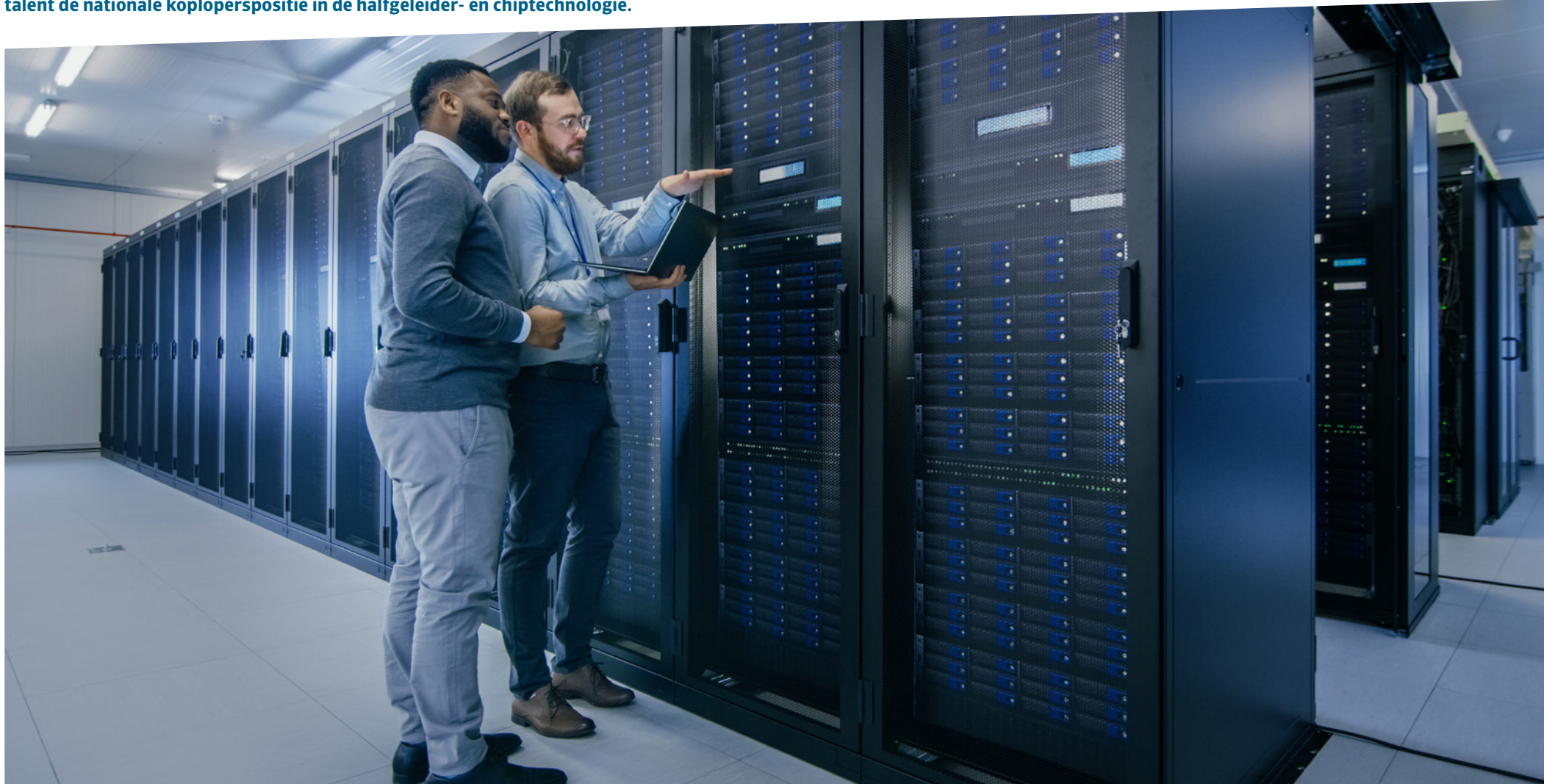
Nadrukkelijk gaat hierbij aandacht uit naar talent, het stimuleren van ondernemerschap en economische activiteit en naar maatschappelijke bewustwording.

Agendapunten

- Opzetten pilots voor integratie Smart Mobility in gebieden; in bestaand gebied, transformatiegebied en nieuwe gebiedsontwikkeling
- Ontwikkelen dynamische informatievoorziening gericht op bewoners, over verwachte drukte, omleidingen, werkzaamheden, e.a.
- Ontwikkelen Digital Twin: integraal inzicht bij ontwerp/beheer van de stad m.b.t. mobiliteit, woningbouw en luchtkwaliteit
- Ontwikkelen Digitale Bouwkeet: het slim organiseren van de logistiek van de woningbouwopgave
- Uitwerken Slimme Logistiek, met als eerste stap onderzoek naar ruimtebesparing door toepassen slimme logistiek, bezorgdiensten, bevoorradingshoreca en duurzame bouwlogistiek
- Ontwikkelen van een actieve rol van de overheid t.b.v. Smart Mobility toepassingen; als uitdager en aanjager van de markt, mede-investeerder (in tijd en/of geld, praktische voorwaarden), sparringpartner, facilitator, verbinder van partijen, organisator van de samenwerking en dataleverancier
- Gericht werken aan clusterontwikkeling mobiliteit, in nauwe samenwerking met regionale en nationale partners

ICT & Tech

Ambitie: **Regio Almere-Lelystad zet een nieuwe standaard op het gebied van digitale innovaties voor duurzame en inclusieve steden van de toekomst. Met de Green Innovation HUB hebben we hét (inter)nationale platform in huis waar kennis wordt gedeeld en wordt samengewerkt aan nieuwe manieren van gebiedsontwikkeling met digitalisering als belangrijke versneller. Daarnaast bestendigt de regio met ruimte en talent de nationale koploperspositie in de halfgeleider- en chiptechnologie.**

Opgaven en kansen

Technologie is een belangrijke sleutel in de transitie waar we voor staan. Met steeds geavanceerdere systemen kunnen we slimmer produceren en consumeren én ook minder produceren en consumeren; denk aan minder afval, meer hergebruik van materialen en deelgebruik of efficiënter energieverbruik.

Digitalisering speelt hierin een belangrijke rol. Met digitale toepassingen kunnen we processen beter aansturen, vraag en aanbod van diensten of producten beter op elkaar afstemmen, transacties regelen, etc. Digitaal gedreven innovaties zijn onmisbaar voor duurzame en inclusieve steden. Tegelijkertijd zijn er ook sleuteltechnologieën die de basis vormen voor deze ontwikkeling, zoals halfgeleider- en chiptechnologie.

Regio Almere-Lelystad heeft een goede digitale connectiviteit, met een volledig dekkend glasvezelnet en internetknooppunt AMS-IX nabij. Daarmee is het een aantrekkelijke locatie voor IT-bedrijven, die er dan ook in toenemende mate zijn. Ook is Almere een van de hotspots in Nederland voor halfgeleider- en chiptechnologie en is er ruimte om deze sector verder te laten groeien. Een belangrijke opgave is echter dat er in de regio en ook landelijk een groot tekort is aan technisch talent.

Ontwikkellijnen

Om ons doel te bereiken zetten we in aansluiting op onze uitgangspunten, de kansen en opgaven in op de volgende inhoudelijke ontwikkelingslijnen:

- *Digitaal-gedreven innovaties voor duurzame, inclusieve steden* – met focus op thema's bouw, voedsel, mobiliteit, energie en (digitale) inclusie
- *Hotspot voor halfgeleider- en chiptechnologie* – met focus op het bieden van ruimte en talent

We zetten in op verdere versterking van het ecosysteem van innovatieve IT-bedrijven op het nieuwe land. Met gerichte inzet op startups en scaleups.

We maken werk van het opleiden en aantrekken van techtalent, waarbij nadrukkelijk ook aandacht uitgaat naar om- en bijscholing.

Agendapunten

- Verder ontwikkelen van de Green Innovation HUB als hét platform voor digitaal-gedreven innovaties voor duurzame, inclusieve steden
- Opbouwen functie van praktijklaboratorium/fieldlab voor digitale innovaties voor duurzame, inclusieve steden
- Verder ontwikkelen van actieprogramma UP-ALMERE! gericht op startups en scaleups in ICT & Tech, in verbinding met de Green Innovation HUB en in samenwerking met regionale en landelijke netwerken
- Randvoorwaarden organiseren voor groei van het bedrijvencollocatie halfgeleiders- en chiptechnologie
- Versterken aanbod opleidingen voor IT en sleuteltechnologieën, van mbo tot universitair
- Verder ontwikkelen ICT Tribe met inzet op matchen vraag en aanbod van IT-talent en om- en bijscholing
- Ontwikkelen en uitvoeren marketingcampagnes gericht op het aantrekken van techtalent
- Gericht werken aan regionale clusterontwikkeling ICT & Tech

De vijf versnellers van de Groeiagenda

Ontwikkelingen op gekozen kernthema's krijgen inhoud, vorm en vaart als de juiste randvoorwaarden zijn ingevuld. Met vijf versnellers zetten we in op deze randvoorwaarden. Deze versnellers werken in samenhang als katalysator voor de gekozen speerpunten en zorgen voor verbinding tussen de kernthema's. Cruciaal is de inzet op Kennis & Talent, met het versterken van de kennisinfrastructuur als complexe opgave met een grote investeringsbehoefte. Naast de versnellers zijn natuurlijk ook andere randvoorwaarden van betekenis voor een aantrekkelijk economisch vestigingsklimaat op het nieuwe land. Zoals bedrijventerreinen, een aantrekkelijk centrum, voldoende, betaalbare woningen, een aantrekkelijke woonomgeving, stedelijke voorzieningen en goede bereikbaarheid.

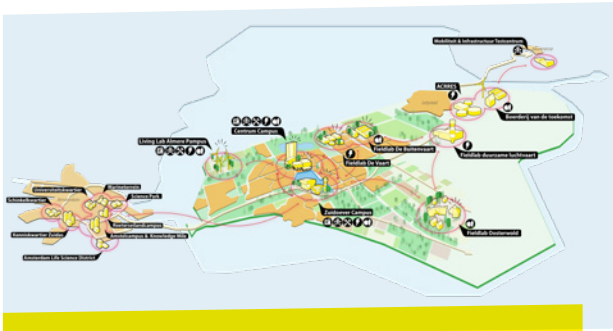
Kennis & Talent

Ambitie: De regio Almere-Lelystad staat internationaal op de kaart als plek voor talenten die willen werken aan duurzame innovatie. We hebben een sterke kennisinfrastructuur op het gebied van Tech & Transitie. Op de kernthema's hebben we een kwalitatief goed en dekkend aanbod van institutioneel onderwijs (opleidingen op mbo, associate degree, bachelor en masterniveau) en onderzoek (practoraat en lectoraat) en ook (semi)commerciële opleidingen en onderzoeksinstituten. In Almere is een technische universiteit gevestigd en is een bruisend studentenleven.

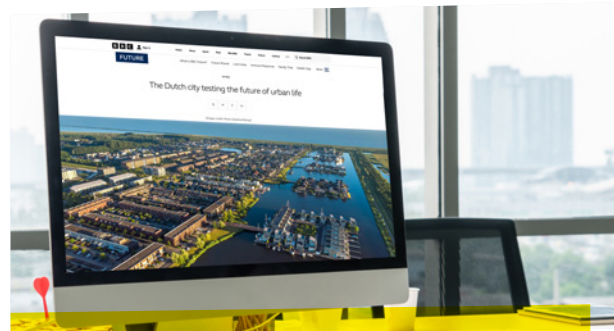
Ondernemerschap (startups & scaleups)

Ambitie: Op het nieuwe land komen ondernemerschap, financiering en markt vraag bij elkaar in een samenhangend netwerk van innovatiehubs. Hier worden startende en al verder gevorderde ondernemers met een uitgesproken groeiambitie (startups en scaleups) uitgedaagd en ondersteund in het ontwikkelen en vermarkten van innovatieve producten en diensten die bijdragen aan transitie, voor steden van de toekomst. De overheden hebben een aanjagende rol als 'launching customer' en het mogelijk maken van tests en toepassingen in fieldlabs.

Innovatiedistricten & Fieldlabs

Ambitie: De regio Almere-Lelystad staat met een samenhangend netwerk van innovatiedistricten en fieldlabs bekend als hét nationale praktijklaboratorium van Nederland op het gebied van technologie en transitie. In de innovatiedistricten komen kennis en ondernemerschap samen. Het zijn gebieden met een eigen identiteit en focus, die brede bekendheid genieten en zijn ingebed in een regionaal netwerk van innovatiedistricten. Met fieldlabs wordt het in de praktijk toepassen en opschalen van innovaties mogelijk gemaakt. Ze zijn daarmee echte showcases en hebben (inter)nationale aantrekkingskracht.

Marketing

Ambitie: De regio Almere-Lelystad staat internationaal bekend als dé plek van innovatie voor de duurzame en inclusieve stad van de toekomst. De regio van Tech & Transitie, waar duurzame oplossingen in praktijk worden gebracht. Iedereen weet dat het de plek is waar je naartoe moet om inspiratie op te doen en waar je vooraanstaande bedrijven en kennisinstellingen kan vinden. Inwoners van het nieuwe land, van jong tot oud, kunnen allemaal vertellen waar de regio goed in is. Ze zijn er trots op. Jongeren in binnen- en buitenland weten dat er in Almere en Lelystad toekomstgerichte opleidingen zijn en volop carrièremogelijkheden.

Netwerken & Clusters

Ambitie: Op de kernthema's hebben we goed functionerende triple helix samenwerking en een sterk regionaal en (inter)nationaal netwerk. Met gerichte acquisitie wordt continu gewerkt aan het verder versterken van de clusters op de kernthema's. Er zijn regelmatig inspirerende bijeenkomsten waar de regionale spelers samenkomen en elkaar ontmoeten. Ook worden er activiteiten georganiseerd die (inter)nationale aantrekkingskracht hebben. Met onze netwerkpartners nemen we geregeld deel aan internationale beurzen en handelsmissies.

Kennis & Talent

Ambitie: **De regio Almere-Lelystad staat internationaal op de kaart als plek voor talenten die willen werken aan duurzame innovatie. We hebben een sterke kennisinfrastructuur op het gebied van Tech & Transitie. Op de kernthema's hebben we een kwalitatief goed en dekkend aanbod van institutioneel onderwijs (opleidingen op mbo, associate degree, bachelor en masterniveau) en onderzoek (practoraat en lectoraat) en ook (semi)commerciële opleidingen en onderzoeksinstituten. In Almere is een technische universiteit gevestigd en is een bruisend studentenleven.**

Opgaven en kansen

In de nog jonge steden Almere en Lelystad is het stedelijk voorzieningenniveau nog niet in balans met de omvang van de bevolking. Dat geldt ook voor onderwijsvoorzieningen en dan vooral voor het aanbod van hoger onderwijs. Dit heeft negatieve invloed op het opleidingsniveau, de ontplooiingsmogelijkheden en werkgelegenheid in de regio. En het remt het groeitempo van bestaande bedrijven in de regio.

Investeren in technisch onderwijs op alle niveaus en technisch onderzoek kan het nieuwe land een belangrijke impuls geven en de ingezette economische groei versterken. Bovendien is de ontwikkeling van technisch universitair onderwijs een belangrijke aanvulling op de kennisinfrastructuur van Noordwest Nederland.

Almere is een jonge studentenstad waar sinds de komst van Windesheim en Aeres het studentenleven groeit. Met de nieuwbouw van Aeres is een hoogwaardige onderzoek- en onderwijsfaciliteit gerealiseerd. In het centrum wordt een binnenstadscampus ontwikkeld en in brede zin gewerkt aan een aantrekkelijk gebied met een levendige mix aan wonen, werken en voorzieningen. Er is ook verder fysieke ruimte om kennisvoorzieningen te realiseren en de nog jonge kennisinfrastructuur biedt mogelijkheden om *state of the art* interdisciplinair onderwijs te bieden op meerdere niveaus.

Ontwikkellijnen

Om ons doel te bereiken zetten we in aansluiting op onze uitgangspositie, de kansen en opgaven in op de volgende ontwikkellijnen:

- *Schaal en kwaliteit van onderwijs voor Tech & Transitie* – versterken opleidingsaanbod van mbo tot universitair, inclusief bedrijfsopleidingen en scholingsaanbod t.b.v. ‘leven lang ontwikkelen’
- *Toegepast onderzoek op de kernthema’s* – onderzoek in verbinding met opleidingen en gericht op valorisatie/innovatieve praktijktoepassingen
- *Aantrekken van techtalent* – inzet van gerichte promotiecampagnes, scholingsfondsen, traineeships
- *Studentenleven* – inzet op het brede palet van studentenvoorzieningen

We zetten in op de verbinding van onderwijs en onderzoek met fieldlabs, waarmee de regio Almere-Lelystad een unieke leer- en onderzoeksomgeving biedt.

We versterken de samenwerking met het Rijk en kennisinstellingen in de brede regio en gerelateerde kennisinstellingen elders. Samenwerking die noodzakelijk is voor de cruciale opgave om de kennisinfrastructuur te versterken, met onder meer een technische universiteit.

Agendapunten

- Op de samenhang van het huidige onderwijsaanbod en de verschillende onderwijs-arbeidsmarktprogramma’s een strategie uitwerken voor versterking van het aanbod met specifieke aandacht voor Tech & Transitie en de behoefte op de arbeidsmarkt (ROC van Amsterdam-Flevoland, Windesheim, Aeres, e.a.)
- Versterken van het toegepast onderzoek op de kernthema’s
- Ontwikkelen groeistrategie voor realisatie van een technische universiteit in Almere
- Verbinden van opleidingen en onderzoek op de kernthema’s met ondernemerschap (innovatiehubs) en fieldlabs, concreet in:
 - PRICE
 - Flevo Campus
 - Nationale campus biobased bouwen en expertisecentrum toekomstbestendig bouwen
 - Innovatiehub Elektrificatie & energietransitie (i.o.)
 - Green Innovation HUB
 - Living Lab Almere Pampus
- Promotiecampagne en verleidingsarrangementen ontwikkelen voor techtalent
- Opstellen en uitvoeren van een routekaart Studentestad Almere
- Opbouwen Human Capital Alliantie Tech & Transitie

Ondernemerschap (startups & scaleups)

Ambitie: **Op het nieuwe land komen ondernemerschap, financiering en markt vraag bij elkaar in een samenhangend netwerk van innovatiehubs. Hier worden startende en al verder gevorderde ondernemers met een uitgesproken groeiambitie (startups en scaleups) uitgedaagd en ondersteund in het ontwikkelen en vermarkten van innovatieve producten en diensten die bijdragen aan transities, voor steden van de toekomst. De overheden hebben een aanjagende rol als 'launching customer' en het mogelijk maken van tests en toepassingen in fieldlabs.**

Opgaven en kansen

Startups en scaleups zijn de ondernemende drivers van een innovatief ecosysteem. Innovatiehubs kunnen als broedplaats en versneller dienen. Door mensen bij elkaar te brengen, ideeën en markt vraag te matchen en verbinding te leggen met financieringsmogelijkheden. Ook zijn er programma's die ondersteuning bieden bij het starten van een bedrijf en de zaken die daarbij komen kijken.

Voor scaleups, bedrijven met groeipotentie, kan het vinden van financiering van productontwikkeling of opschaling van productie soms een grote opgave zijn. Zij hebben baat bij investeringsfondsen of bij een groot bereik onder investeerders.

Overheden kunnen in een innovatie-ecosysteem een belangrijke rol vervullen als 'launching customer', zeker op het gebied van de transitie waar we als samenleving voor staan en dus de kernthema's van deze Groeiagenda.

In regio Almere-Lelystad zijn er diverse initiatieven om startups en scaleups uit te dagen en te ondersteunen. Zoals UPALMERE!, de Green Innovation HUB, ondernemersopleidingen van ROC van Amsterdam-Flevoland, Windesheim en Aeres, Flevo Campus, programma's van Horizon, PRICE, en de UpCycle City Competitie. In de brede regio zijn er ook diverse initiatieven, zoals StartupAmsterdam. Er liggen kansen in versterking van de samenhang tussen deze initiatieven en de verbinding met financieringsmogelijkheden, zoals fondsen van Horizon.

Ontwikkelijnen

Om ons doel te bereiken zetten we in aansluiting op onze uitgangspunt, de kansen en opgaven in op de volgende ontwikkelijnen:

- *Samenhangend netwerk van innovatiehubs* – ondersteunend aan de inzet op de kernthema's van de Groeiagenda en voortbouwend op bestaande initiatieven als Flevo Campus, PRICE, UPALMERE!, de Green Innovation HUB
- *Financiering* – gerichte inzet van vouchers en investeringsfondsen en verbinding met financieringsmogelijkheden elders in de regio, nationaal en internationaal
- *Overheid als 'launching customer'* – rol van overheid als uitdager en aanjager van de markt

Agendapunten

- Opbouwen van een sterk netwerk van innovatiehubs om startups en scaleups te ondersteunen en stimuleren, door samenwerking en het versterken van de samenhang tussen verschillende initiatieven in regio Almere-Lelystad, in verbinding met initiatieven en programma's in de bredere regio m.n. Metropoolregio Amsterdam
- Verbinden van innovatiehubs met fieldlabs en werkruimte voor startende ondernemers, voortbouwend op initiatieven die daartoe al zijn ondernomen zoals rond de Flevo Campus
- Verbinden van bestaande financieringsinstrumenten van Horizon aan de kernthema's van de Groeiagenda en de initiatieven/innovatiehubs
- Bundelen van inzet van business developers op de kernthema's
- Bundelen van inzet op ondersteuning bij financieringsmogelijkheden
- Ontwikkelen van een actieve rol van de overheid als 'launching customer', als uitdager en aanjager van de markt en verbinden van overheden aan de innovatiehubs

Innovatiedistricten & Fieldlabs

Ambitie: De regio Almere-Lelystad staat met een samenhangend netwerk van innovatiedistricten en fieldlabs bekend als hét nationale praktijklaboratorium van Nederland op het gebied van Tech & Transitie. In de innovatiedistricten komen kennis en ondernemerschap samen. Het zijn gebieden met een eigen identiteit en focus, die brede bekendheid genieten en zijn ingebed in een regionaal netwerk van innovatiedistricten. Met fieldlabs wordt het in de praktijk toepassen en opschalen van innovaties mogelijk gemaakt. Ze zijn daarmee echte showcases en hebben (inter)nationale aantrekkingskracht.

Legenda

- ICT & Tech
- Voedsel
- Mobiliteit
- Bouw
- Duurzame Energie

Opgaven en kansen

Een innovatiedistrict is een gebied waar vooruitstrevende bedrijven, kennisinstellingen, broedplaatsen, startups en andere bedrijvigheid bij elkaar zijn gevestigd. Dit bevordert interactie en samenwerking en daarmee innovatie. Ook dragen ze bij aan aantrekkingskracht voor andere bedrijven, ondernemers, onderzoekers, geïnteresseerden, etc.

In Almere is er op twee plekken dynamiek op innovatiedistrict-ontwikkeling. Aan de zuidoever van het Weerwater groeit het aantal organisaties dat daar gehuisvest is. Aeres, Flevo Campus, Food Forum, PRICE, een nationale campus biobased bouwen en de Green Innovation HUB. En in de directe nabijheid groeit De Steiger als broedplaats voor circulaire bedrijvigheid. In het centrum wordt de Binnenstads-campus van Windesheim ontwikkeld en is de hoofdvestiging van de Green Innovation HUB.

Almere en Lelystad hebben daarnaast een geschiedenis van pionieren en experimenteren. En ook nu zijn er diverse fieldlabs (in ontwikkeling). De verdere groei van de steden biedt kansen om hier, met bijvoorbeeld een BouwRAI op Almere Pampus, verder invulling aan te geven. Met Living Lab Almere Pampus is momenteel een concept ontwikkeld om ook voorafgaand aan de ontwikkeling van Pampus gericht te werken aan praktijkinnovatie door middel van fieldlabs. De regio kan zo een rol spelen als praktijklaboratorium voor technologie en transitie, voor de duurzame, inclusieve stad van de toekomst.

Ontwikkellijnen

Om ons doel te bereiken zetten we in aansluiting op onze uitgangspunten, de kansen en opgaven in op de volgende ontwikkelingslijnen:

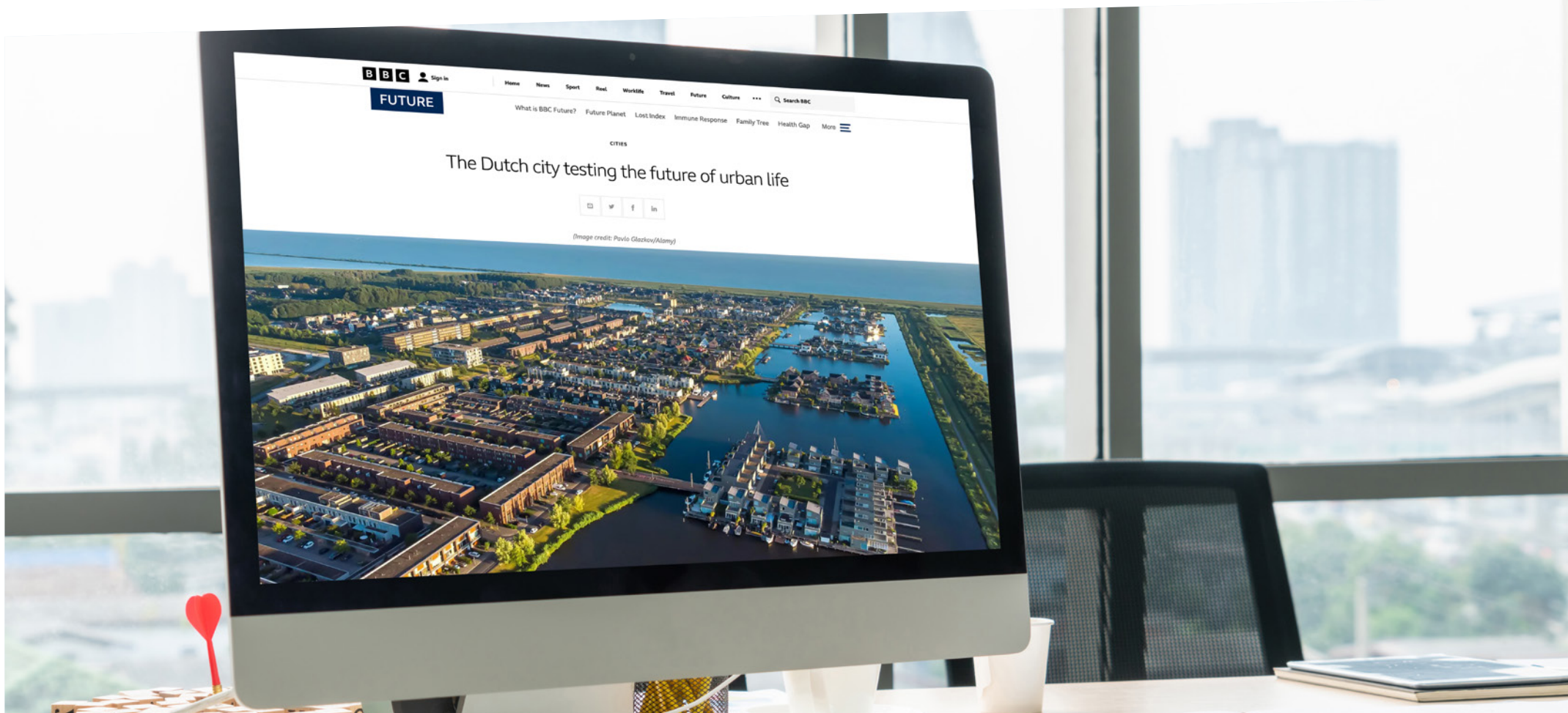
- *Innovatiedistrict-ontwikkeling* – Zuidoever Weerwater, Centrum Almere
- *Fieldlabs* – op kernthema's van de Groeiagenda en met Living Lab Almere Pampus fieldlabs gericht op de stad van de toekomst
- *Samenhangend en elkaar versterkend netwerk van innovatiedistricten en fieldlabs* in regio Almere-Lelystad en verdere regio

Agendapunten

- Ontwikkelen innovatiedistrict Zuidoever Weerwater, voortbouwend op de dynamiek die er in het gebied is, de ambities van de verschillende actoren en in verbinding met bedrijventerrein De Steiger; met focus op voedsel en biobased en circulair bouwen
- Ontwikkelen innovatiedistrict Almere Centrum, voortbouwend op de ontwikkeling van de Binnenstads-campus, de Green Innovation HUB en in aansluiting op de kansen die gebiedsontwikkelingen in het centrum, zoals Oostkavels, bieden
- Bouwen aan samenhang tussen de innovatiedistricten en fieldlabs in regio Almere-Lelystad
- Concept Living Lab Almere Pampus verder uitwerken als fieldlab met nadrukkelijk aandacht voor natuurinclusieve, biobased en circulaire bouw en gebiedsontwikkeling; en eerste stap realiseren met verbouw multipurpose gewassen en ontwikkeling en toepassing van biobased bouwmaterialen als opmaat naar een fysieke testlocatie in Almere
- Versterken brede regionale samenwerking op innovatiedistrict-ontwikkeling en netwerkvorming tussen de innovatiedistricten in de Metropoolregio Amsterdam en Flevoland

Marketing

Ambitie: **De regio Almere-Lelystad staat internationaal bekend als dé plek van innovatie voor de duurzame en inclusieve stad van de toekomst. De regio van Tech & Transitie, waar duurzame oplossingen in praktijk worden gebracht. Iedereen weet dat het de plek is waar je naartoe moet om inspiratie op te doen en waar je vooraanstaande bedrijven en kennisinstellingen kan vinden. Inwoners van het nieuwe land, van jong tot oud, kunnen allemaal vertellen waar de regio goed in is. Ze zijn er trots op. Jongeren in binnen- en buitenland weten dat er in Almere en Lelystad toekomstgerichte opleidingen zijn en volop carrièremogelijkheden.**

Opgave en kansen

Het doel van de Groeiagenda is economische groei van Almere en regio stimuleren, met voldoende werkgelegenheid, baankansen en opleidingsmogelijkheden en voor duurzame ontwikkeling van de stad. Dat vraagt gezamenlijke inzet van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen en betrokkenheid van inwoners van de regio. Ook vraagt het goede positionering van Almere en regio. Zodoende is inzet op branding, marketing en communicatie een onmisbaar onderdeel van de Groeiagenda.

Het economisch positioneren van een stad en regio kan niet los worden gezien van de brede inzet op city marketing en regio marketing. Dat maakt dan ook dat verschillende organisaties een verantwoordelijkheid hebben in de marketing van de regio Almere-Lelystad. Grote kansen zijn er om de inzet te versterken door de krachten te bundelen.

Vanuit bedrijven en kennisinstellingen is de behoefte geuit aan sterkere inzet op branding en marketing om (tech) talent aan te trekken.

Ontwikkellijnen

Om ons doel te bereiken, zetten we in aansluiting op onze uitgangspositie, de kansen en opgaven in op de volgende ontwikkellijnen:

- *Gezamenlijke marketing-inzet* – van lokale en regionale actoren van lokale en regionale actoren op marketing Almere en regio in het algemeen en het economische profiel van technologie en transitie in bijzonder
- *Samenhang in afzonderlijke (marketing) activiteiten* – van lokale en regionale actoren waar dit het merk Almere, regio Almere-Lelystad en het economisch profiel raakt

De doelgroep wordt in de eerste plaats gevormd door (tech) talent, bedrijven, kennisinstellingen en overige overheden. En daarnaast door het bredere publiek en dan vooral inwoners van de regio, dat zijn immers de belangrijkste ambassadeurs. Onderscheid kan gemaakt worden tussen lokaal, regionaal, landelijk en internationaal.

Nadrukkelijk gaat hierbij aandacht uit naar het stimuleren van maatschappelijke bewustwording op de kernthema's. En naar de kracht van creativiteit en de culturele sector in het realiseren van betrokkenheid.

Agendapunten

- Ontwikkelen van een gezamenlijke merkstrategie en campagnestrategie voor economische profilering
- Aansluiten bij nieuwe citybranding-strategie voor gemeente Almere, die in 2023 wordt ontwikkeld
- Gerichte campagne op het aantrekken van (jong) talent
- Opbouwen van een 'merkalliantie' voor gezamenlijke inzet
- Verbinding en samenwerking opbouwen tussen communicatie- en marketingprofessionals van de kernpartners op de Groeiagenda
- Versterken verbinding met landelijke en regionale marketingorganisaties, als Amsterdam&partners en NBTC

Netwerken & Clusters

Ambitie: **Op de kernthema's hebben we goed functionerende triple helix samenwerking en een sterk regionaal en (inter)nationaal netwerk. Met gerichte acquisitie wordt continu gewerkt aan het verder versterken van de clusters op de kernthema's. Er zijn regelmatig inspirerende bijeenkomsten waar de regionale spelers samenkomen en elkaar ontmoeten. Ook worden er activiteiten georganiseerd die (inter)nationale aantrekkingskracht hebben. Met onze netwerkpartners nemen we geregeld deel aan internationale beurzen en handelsmissies.**

Opgaven en kansen

Netwerken en clusters spelen een belangrijke rol in economische ecosystemen. Netwerken zorgen voor goede lokale samenwerking, maar ook voor verbindingen met kennis en ondernemerschap elders in het (buiten)land.

Een cluster is een ruimtelijke concentratie van samenhangende bedrijven die samenwerken of concurreren. Clusters zorgen voor aantrekkingskracht voor talent, kennis, afnemers. Een goed functionerend cluster maakt al aanwezige bedrijven sterker.

Samenwerking op netwerken en clusterontwikkeling versterkt de netwerkkracht en het functioneren van clusters. Het gaat dan om het organiseren van ontmoeting en faciliteren van samenwerking. En het gaat om gerichte acquisitie om daarmee bedrijven aan te trekken die het ecosysteem versterken.

In de regio Almere-Lelystad zijn op verschillende schaal- en abstractieniveaus organisaties en samenwerkingen actief. Zowel op de kernthema's als op de versnellers is goede organisatie essentieel.

Ontwikkellijnen

Om ons doel te bereiken, zetten we in aansluiting op onze uitgangspositie, de kansen en opgaven in op de volgende ontwikkellijnen:

- *Gerichte netwerk- en clusterontwikkeling op de kernthema's* – met ook verbinding tussen de kernthema's
- *Verbinding en samenhang tussen de versnellers Kennis & Talent, Ondernemerschap, Innovatiedistricten & Fieldlabs en Marketing*
- *Verankering in nationale netwerken en internationalisering*

Agendapunten

- Organiseren gezamenlijke inzet op netwerk- en clusterontwikkeling op de kernthema's, met ook een gerichte acquisitieagenda en gezamenlijke inzet van acquisiteurs ter versterking van de clusters en het ecosysteem
- Organiseren van samenhang in de inzet op netwerk- en clusterontwikkeling op de kernthema's, en zorgen voor verbinding met de inzet op de andere versnellers
- Realiseren van een samenhangende programmering van relevante, inspirerende bijeenkomsten
- Zorgen voor gezamenlijke inzet op internationalisering, waaronder internationale beurzen en handelsmissies
- Inrichten van en/of deelname in ontwikkel-fondsen en inzetten op deelname in investeringsagenda's

Overige randvoorwaarden voor een goed vestigingsklimaat

Naast inzet op de vijf versnellers is er ook inzet nodig op overige randvoorwaarden voor een goed vestigingsklimaat in regio Almere-Lelystad. Randvoorwaarden voor gebalanceerde groei. Voor een regio waar we niet alleen woningen bouwen, maar waar het prettig wonen, werken en leven is. Rijk en regio werken samen aan deze randvoorwaarden. Voor Almere via programma Almere 2.0 en voor Lelystad via programma Lelystad Next Level. Deze programma's maken beide onderdeel uit van de bredere aanpak van de verstedelijkingsopgaven door Rijk en regio via het programma NOVEX MRA en voor mobiliteit programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid.

Ruimte voor werken

Bepalend voor het vestigingsklimaat is dat er voldoende en kwalitatief aanbod is van kantoren en bedrijventerreinen. We zetten in op behoud en toekomstbestendigheid van bestaande werklocaties. En op realisatie van nieuwe bedrijventerreinen, mede met oog op de regionale ruimtevraag. Bij de inzet op werklocaties gaat expliciet aandacht uit naar (duurzame) energievoorziening. De beschikbaarheid van elektriciteit is een cruciale voorwaarde voor vestiging van bedrijven en staat momenteel zwaar onder druk. Ook gaat er speciale aandacht uit naar interactiemilieus waarbij nabijheid en mix van functies centraal staan met het doel ontmoeting te stimuleren. In de Groeiagenda komt dit laatste terug met de inzet op innovatiedistricten.

De inzet op ruimte voor werken krijgt sturing via het beleid op werklocaties van gemeenten Almere en Lelystad, het MRA-programma Plabeka en daaraan gekoppelde MRA Bedrijventerreinenstrategie, het Programma Ruimtelijk-economische ontwikkeling van de provincie Flevoland en het Programma Werklocaties van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Aantrekkelijk, levendig centrumgebied

Voor het vestigingsklimaat van een stad spelen ook de sfeer, identiteit en dynamiek van een stad een grote rol. Die komen vooral tot uitdrukking in het centrum van een stad, waar functies als wonen, werken, winkelen en horeca en belangrijke gebouwen samenkomen. In Almere wordt tot 2030 met een gericht programma gewerkt aan een 'Eeuwig jonge binnenstad'. Door kwaliteitsimpulsen in de openbare ruimte en in programmering van functies, en met nieuwe ontwikkelingen waarbij we onder meer 6.600 woningen en een studentencampus toevoegen. Voor de langere termijn werken we een ontwikkelstrategie uit met ook uitbreiding van het centrummilieu. In Lelystad werken we onder de noemer 'Stads-hart bouwt' aan een levendiger centrumgebied, met toevoeging van ruim 400 woningen, ontwikkeling van het Stationsgebied en het Theaterkwartier.

De ontwikkeling van de centrumgebieden is een belangrijk onderdeel van de Rijk-regio samenwerking aan de verstedelijking van de Metropoolregio Amsterdam. Vanuit deze samenwerking investeert het Rijk de komende jaren mee in de ontwikkeling van de centrumgebieden.

Voldoende, betaalbare woningen

In een regio waar de woningmarkt onder druk staat, groeit het belang van voldoende, betaalbare woningen voor een goed functionerende economie. In de Metropoolregio Amsterdam moeten tot 2050 minimaal 325.000 woningen gebouwd worden om enigszins aan de behoefte te voldoen. Een derde daarvan kan gebouwd worden in Almere en Lelystad. In Almere is ten opzichte van 2020 uitbreiding voorzien met 75.000 woningen, waarvan 25.000 tot 2030 en waarvan twee derde betaalbaar. Voor Lelystad is groei met 40.000 woningen voorzien, waarvan 10.000 tot 2030.

De grote woningbouwimpuls geeft een belangrijke impuls aan de economie en de transitieopgaven. Met de Groeiagenda zetten we deze ambitie neer met het kernthema bouw. Een ambitie die we invulling willen geven met de doorontwikkeling van PRICE, als actielab voor circulaire bouw en leefomgeving. De ontwikkeling van een nationale campus biobased bouwen en een expertisecentrum toekomstbestendig bouwen, en met Living Lab Almere Pampus.

Aantrekkelijke woonomgeving

Naast voldoende, betaalbare woningen is een aantrekkelijke woonomgeving belangrijk voor een goed vestigingsklimaat in regio Almere-Lelystad. De ontwikkeling van de centrumgebieden draagt hieraan bij. Almere en Lelystad kenmerken zich daarnaast met het vele groen en water in de woonomgeving. In Almere versterken we dit unieke kenmerk van de stad kwalitatief met nieuwe gebiedsontwikkelingen als Almere Duin en Oosterwold en met het programma Groen en waterrijk. Daarmee werken we aan een excellente groene en gezonde leefomgeving en ook aan de ontwikkeling van Almeerderhout als stadsbos van de toekomst. Het Weerwater groeit komende tijd verder als het blauwe hart van de stad, met volop recreatiemogelijkheden en activiteiten. En dan zijn er nog de kustzones Haven en Poort die in het teken staan van waterrecreatie. Waarbij de laatste met StrandLAB ook de plek is van kunst en vele culturele initiatieven.

Lelystad is de hoofdstad van de nieuwe natuur. Op het grondgebied van deze gemeente, tussen beide steden ligt het Nationaal Park Nieuw Land, met de Oostvaardersplassen en aan de noordzijde de Marker Wadden. En ook in Lelystad werken we aan verdere ontwikkeling van de kustzone met een hoofdrol voor recreatie.

Stedelijke voorzieningen

Voor economische ontwikkeling van regio Almere-Lelystad zijn een hogeschool en een universiteit essentieel. Naast deze stedelijke voorzieningen, met een regionale betekenis, bepalen voorzieningen voor ontspanning en vermaak het vestigingsklimaat. Daar mensen elkaar in de vrije tijd ontmoeten en sociale netwerken ontstaan en groeien. Een belangrijke rol is daarbij weggelegd voor horeca, maar ook voor cultuur en sport. In Almere groeit de rol van voetbalclub Almere City FC in de ontwikkeling van sociale en professionele netwerken. Ook werken we aan de realisatie van een buitenzwembad. De culturele sector in Almere krijgt met diverse theatergezelschappen, de Kunstlinie en initiatieven als StrandLAB ook steeds meer gestalte en de Nieuwe Bibliotheek is een lokale trekpleister. Voorzieningen met regionale of zelfs internationale trekkracht geven Almere meer bekendheid. Als Almere straks de vijfde stad van Nederland is, kunnen die niet ontbreken. De ambitie is om hier op termijn dan ook invulling aan te geven, mogelijk met een bijzonder museum.

Kunst en cultuur spelen een belangrijke rol in groei van het imago van de stad en regio op de thema's van de Groeiagenda. Met hoogstaande architectuur, exposities, culturele activiteiten, debat, festivals en kunstwerken. Ambitie is om deze verbinding te versterken.

Bereikbaarheid

Almere en Lelystad hebben een unieke centrale ligging in Nederland met internationaal knooppunt Schiphol in de nabijheid en zijn goed bereikbaar per weg en spoor. De druk op het regionale mobiliteitsnet maakt echter dat grote investeringen nodig zijn om de capaciteit te vergroten. Zo is geïnvesteerd in de verbreding van de A6, waarbij de laatste fase komende jaren uitgevoerd wordt. Onder de noemer OV-SAAL zijn afspraken gemaakt om de frequentie van de treinen tussen Schiphol, Amsterdam, Almere en Lelystad te verhogen. Ook investeren we in verbetering van HOV-busverbinding op dit traject. Op de langere termijn is echter meer nodig.

De voorziene groei van Almere is alleen mogelijk met realisatie van een multimodale IJmeerverbinding, die ook als ontsluiting randvoorwaardelijk is voor de ontwikkeling van het nieuwe stadsdeel Pampus. De Lelylijn die de Randstad met Noord-Nederland verbindt en nu onderzocht wordt, biedt kansen voor de regio en versterkt de noodzaak om te investeren in een IJmeerverbinding om ruimte op het spoor te krijgen voor de extra treinen naar het noorden. En de groei van Lelystad vraagt realisatie van een extra treinstation Lelystad Zuid. Tenslotte is de toekomstige rol van Lelystad Airport van grote betekenis voor de economische ontwikkeling van de regio.

3. Samenwerking

Investeren in aansturing
en uitvoering

Versterken van triple helix samenwerking

De regionale betekenis van de Groeiagenda Nieuw Land komt tot uiting in de nadrukkelijke betrokkenheid en samenwerking van gemeente Almere met provincie Flevoland, Horizon Flevoland en ook gemeente Lelystad. Om van de Groeiagenda een succes te maken is het voor deze partijen van groot belang om verder te bouwen we aan een brede en hechte coalitie van ondernemers, kennisinstellingen en overheid (triple helix).

Door samen te werken, kunnen we een gunstig klimaat creëren voor innovatie, economische groei en maatschappelijke vooruitgang. Door in te zetten op (versnelde) ontwikkeling en invulling van randvoorwaarden die een positieve impact hebben op de economie, het vestigingsklimaat en de samenleving. Van andere regio's leren we dat een goed werkende governance in triple helix-verband ook grote meerwaarde oplevert voor sociaaleconomische ontwikkeling.

Samenwerking in triple helix-verband is gebaat bij onderling vertrouwen van betrokkenen. Een hoge frequentie van ontmoetingen is essentieel voor die vertrouwensgraad binnen multi-stakeholdersamenwerking.

In de regio Almere-Lelystad zijn al regionale, clusteroverschrijdende, triple helix-samenwerkingen actief: Economic Board Flevoland en de Amsterdam Economic Board. Beide hebben een bredere scope dan de economische ontwikkeling van Almere en Lelystad en dus de Groeiagenda. Dit roept de mogelijkheid op om in te zetten op een aanvullende triple helix samenwerking. Hoe die triple helix samenwerking vorm krijgt, moeten we nog bedenken en uitwerken.

Deze Groeiagenda Versie 1.0 is aanleiding een verkenning te starten naar de best-passende triple helix samenwerking/governance en het hierbij eventueel te volgen groeipad. We voeren de verkenning breed uit. Uitgangspunt is dat we voortbouwen op wat er al is.

We zien kansen om de triple helix op te bouwen vanuit de concreetheid van de Regio Deal 'Tech talent voor Transitie'. Aan het verkrijgen van deze Regio Deal is verbonden dat de regio over een triple helix samenwerkingsstructuur moet beschikken.

Vergroten van operationele slagkracht

Met het oog op slagvaardige uitvoering van de Groeiagenda is naast het organiseren van triple helix samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden ook van belang om in te zetten op het vergroten van operationele slagkracht en het slim ondersteunen van samenwerking. Dit is om volgende redenen van belang:

- Door samenwerking beter te structureren en te organiseren kunnen betrokken partijen hun middelen en inzet doelgerichter en efficiënter inzetten en meer voortgang en resultaat boeken op gezamenlijke doelen en projecten.
- Door samenwerking beter te organiseren kunnen we overlap en dubbel werk worden verminderen of zelfs voorkomen.
- Door samenwerking op een slimme manier op te zetten kan meer ruimte ontstaan voor nieuwe ideeën en de omzetting daarvan in plannen en uitvoerbare projecten.

Als we kijken naar succesvolle voorbeelden in Nederland, dan zien we dat we dat regio's allemaal investeren in het versterken van hun uitvoeringsvermogen. Elke regio volgt daarin haar eigen voorkeuren, op basis van al bestaande organisaties en verbanden.

Voor het vergroten van de operationele slagkracht vergroten zijn in het kader van Groeiagenda verschillende opties denkbaar:

- Afspraken over wederzijdse operationele inbreng van betrokken partijen (alliantiemodel)
- Onderbrengen van (additionele) uitvoeringscapaciteit bij de regionale ontwikkelingsmaatschappij (versterken Horizon).
- Inrichten van een werkorganisatie met een toegewijde opdracht om de Groeiagenda ten uitvoer te brengen (Brainport-model).

De verkenning naar de best-passende triple helix samenwerking/governance moet uitwijzen welke keuzes hierin te maken zijn en welke de voorkeur hebben.

Investeringsopgave en financieringsstrategie

Rijk en regio hebben in 2022 voor de groei van Almere een integraal Toekomstvast Investeringspakket (TVIP) tot en met 2030 uitgewerkt. Het versterken van de kennisinfrastructuur is onderdeel van dit pakket, met een investeringsopgave van 148 miljoen euro. De Regio Deal 'Tech talent voor Transitie' met een rijksbijdrage van ruim 18 miljoen is een eerste stap in de bekostiging hiervan. De realisatie van Living Lab Almere Pampus is ook onderdeel van het Toekomstvast Investeringspakket, met een investeringsopgave van 16 miljoen euro.

In aanvulling hierop werken we voor het geheel van de Groeiagenda Versie 1.0 een investeringsagenda en financieringsstrategie uit.

De uitdaging daarbij is om met de relatief bescheiden regionale investeringsmogelijkheden van gemeenten en provincie een zo groot mogelijke impact te bereiken. Dit vraagt in de financieringsstrategie om gerichte aandacht met betrekking tot:

- De inzet van impuls gelden, zoals uit het Fonds Verstedelijking Almere (beschikbaar tot 2024) en de beschikbare middelen uit de Regio Deal 'Tech talent voor Transitie'.
- Het verbinden en bundelen van investeringsruimte en budgetten van partners.
- Het zoeken naar aanvullende financieringsmogelijkheden binnen rijks- en Europese programma's.
- Het stimuleren van van private financiering.

Gemeenschappelijke taal en werkwijze: Theory of Change

Voor het bevorderen van samenwerking ten behoeve van innovatie is niet alleen ontmoeting en fysieke nabijheid, maar ook sociale nabijheid tussen stakeholders en personen cruciaal. Het gaat daarbij om relaties tussen de verschillende spelers. Tussen mensen van verschillende type organisaties: overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen. En tussen mensen die werken op verschillende abstractieniveaus: mensen die werken op strategisch niveau en mensen die in de praktijk werken aan uitvoering en daarmee de uiteindelijke realisatie van strategie.

Het hebben van een gemeenschappelijke taal en werkwijze is van groot belang voor de sociale nabijheid. In de Theory of Change vinden we daarvoor een passende methode. De Theory of Change helpt ecosysteemspelers die projecten en/of

activiteiten optuigen dit vanuit een gestructureerde visie van actie in relatie tot doelstelling te doen (zie kolom rechts), goed te gebruiken bij transformaties in regionaal-economische structuren. Theory of Change is dan ook door de Rijksoverheid als transformatiemodel omarmd beleid voor stimulering van economische groei en nieuw verdienvermogen. Het model wordt onder meer gebruikt voor de beoordeling van Groeifonds aanvragen, om de effecten van grootschalige innovatie-investeringen aan de voorkant inzichtelijk te maken.

De Theory of Change zorgt voor focus, een leidraad voor de dagelijkse uitvoering en een basis om inspanningen, resultaten en effect te monitoren en te reageren op ontwikkelingen. Door bij elk kernthema en elke versneller een Theory of Change op te stellen en toe te passen ontstaat er een gemeenschappelijke manier van actiegericht werken en ook eenzelfde taal; als partners met elkaar over inputs, activiteiten of impacts spreken, dan snappen ze elkaar.

Een centrale rol in de Theory of Change is er voor monitoring. Als uitwerking en operationalisering van de Groeiagenda werken we gezamenlijk uit welke monitoring nodig is en hoe we die organiseren.

De Werking Theory of Change-model

Theory of change (TOC) is een methode waarbij de acties worden bekeken in relatie tot de doelen. Met de methode wordt de relatie tussen doelen en acties blootgelegd en geëxpliciteerd.

1. De **inputs** zijn alle middelen die voor de kernthema en versnellers worden ingezet, oftewel 'wat we erin stoppen';
2. De **activiteiten** zijn alle handelingen die in het kader van het voorstel en de ingezette middelen(kunnen) worden uitgevoerd;
3. De **outputs** zijn de directe resultaten (uit combinatie van inputs en activiteiten); zoals geleverde producten en/of diensten;
4. De **outcomes** beschrijven de gevolgen van de outputs, dat wil zeggen de effecten in de economie en de samenleving (zowel gewenste als ongewenst)
5. De **impacts** bestaan uit het effect op het duurzame verdienvermogen en de uiteindelijke maatschappelijke effecten (zowel gewenste als ongewenst)

inputs → **activiteiten** → **outputs** → **outcomes** → **impacts**

Bijlage

Overzicht bestaande triple helix samenwerkingen en kennisinstellingen in regio Almere-Lelystad

FLEVO CAMPUS*

Flevo Campus richt zich op stedelijke voedselvraagstukken. De campus verbindt ondernemers, onderwijzers, onderzoekers en beleidsmakers. De campus omvat Hogeschool Aeres dat een speciaal ontwikkeld curriculum gericht op stedelijke voedselvoorziening biedt. In innovatiepaviljoen Food Forum ontmoeten foodprofessionals van diverse achtergronden elkaar en kan men in het restaurant proeven van gerechten uit het Menu voor de Toekomst. The Village biedt ruimte aan innovatieve voedsel-startups. Op Utopia eiland onderzoekt Flevo Campus het (eetbare) Stads-park van de Toekomst in de praktijk. En sinds begin 2023 is het Natural Pavilion de plek waar ondernemers, overheden, burgers, studenten en onderzoekers samen kunnen werken aan de grootstedelijke voedselvraagstukken van de toekomst.

ICT TRIBE ALMERE*

In ICT Tribe werken bedrijven, opleiders en overheidsinstanties samen aan het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van IT-talent in de regio Almere. Activiteiten zijn het ontdekken, opleiden en matchen van IT-talent. Founding partners zijn gemeente, provincie, ROC van Amsterdam-Flevoland en het UWV. Partners zijn diverse betrokken bedrijven en het landelijk opererende TechGrounds en DigiLab Flevoland.

PRICE*

PRICE is het Flevolandse internationale actielab voor de circulaire economie met focus op toekomstbestendige bouw en leefomgeving. PRICE focust op systemische uitdagingen en de concrete vraagstukken daarbinnen. Met de laatste kennis en kunde op gebied van circulaire innovatie ontwikkelt PRICE in samenwerking met onderwijs, ondernemers en overheden challenges op deze vraagstukken. Daarbij zet het in op co-creatie, rapid prototyping en action-based learning. PRICE is gevestigd in Almere op de zuidoever van het Weerwater. Founding partners van PRICE zijn gemeente Almere, provincie Amsterdam-Flevoland, ROC van Flevoland, Hogeschool Windesheim, Reimert Infra en Van Wijnen. Strategische en projectpartners zijn Horizon, Aeres, C-Creators, Cirkelstad en een groeiend aantal bedrijven in de regio.

REGIO DEAL 'TECH TALENT VOOR TRANSITIE'*

Cruciaal voor het versterken van het economisch profiel en groei van werkgelegenheid is dat de kennisinfrastructuur wordt versterkt met ook hoger (universitair) onderwijs en onderzoek gericht op Tech & Transitie (zie ook onder versneller Kennis & Talent). Met de Regio Deal 'Tech talent voor transitie' wordt hier een eerste belangrijke stap in gezet. Daarbij is de Regio Deal ook een uitermate belangrijk uitvoeringsinstrument waarmee de triple helix samenwerking aan het versterken van de kennisinfrastructuur concreet wordt.

GREEN INNOVATION HUB

Na een pilot tijdens de Floriade is sinds begin 2023 de Green Innovation Hub actief. De focus van de Green Innovation Hub ligt op ontwikkeling en opschaling van digitaal-gedreven innovaties op de strategische thema's bouw, voedsel, energie, mobiliteit en inclusie. Digitalisering en de kwaliteiten van de regio worden daarbij optimaal ingezet. De activiteiten van de Green Innovation Hub draaien om Ontmoeten, Samenwerken en Innoveren. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar startups en scaleups. Founding partners zijn gemeente Almere, VodafoneZiggo en provincie Flevoland. BTG, PRICE, Horizon, Aeres en Windesheim zijn strategische en/of project partners. De Green Innovation Hub is gevestigd in het centrum van Almere en organiseert ook activiteiten in The Natural Pavilion op de zuidoever van het Weerwater.

LIVING LAB ALMERE PAMPUS*

Living Lab Almere Pampus is een initiatief van de gemeente, provincie en Rijk om de ontwikkeling van stadsdeel Pampus te benutten voor innovatie. Stip op de horizon is een fysieke test- en leeromgeving die uitmondt in een BouwRAI voor de eerste woningen. Stappen daar naar toe zijn o.a. het telen van gewassen voor biobased bouwmaterialen en leren van fieldlabs op andere plekken in Almere. Het living lab moet als platform programma's en meerdere thema's bedienen, geïnitieerd en mede gefinancierd door marktpartijen en kennisinstellingen.

* initiatieven voortkomend uit programma Almere 2.0

APPLICATION CENTRE FOR RENEWABLE RESOURCES (ACRRES) LELYSTAD

ACRRES voert projecten uit op het gebied van duurzame energie (op basis van zon, wind en biomassa) en onderzoekt de mogelijke toepassingen van groene grondstoffen en kringlopen. Het is een samenwerkingsverband tussen de kennisinstellingen Praktijkonderzoek Plant & Omgeving en Animal Sciences Group, beiden onderdeel van Wageningen University & Research. Zowel de provincie Flevoland als de gemeente Lelystad ondersteunen het initiatief.

MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR TEST CENTRUM (MITC) MARKNESSE

Het MITC is een kennis- en testcentrum waar voeren vliegtuigen voor de toekomst worden ontwikkeld en getest. Daarmee wordt het de testlocatie van slimme mobiliteit voor Nederland en Europa. Het MITC wordt ontwikkeld in Marknesse door NLR, DNW en RDW samen met diverse (kennis)partners.

WINDESHEIM

Hogeschool Windesheim Flevoland is sinds 2010 in Almere gevestigd en is een nevenvestiging van Windesheim Zwolle. De hogeschool telt bijna 5.000 studenten en biedt bachelor- en AD-opleidingen aan op het gebied van Business, Management en Recht, Welzijn en Gezondheid, Onderwijs en Techniek en ICT. Uniek zijn de opleidingen Ruimtelijke ontwikkelingen en Bouwkunde. Hogeschool Windesheim zoekt nauwe aansluiting met werkgevers in de regio. Het ruime aanbod aan associate degrees (AD) en de samenwerking met het regionale werkveld in bijvoorbeeld SIA-innovatieprojecten – vraaggestuurd praktijkgericht onderzoek – zijn hier tekenend voor. Het onderzoek bij Windesheim Flevoland wordt geleid door 4 lectoren. Voor de Groeiagenda is er een sterk raakvlak met het lectoraat Urban Innovation.

AERES

Aeres is een kennisinstelling in het 'groene domein' en biedt in Almere onderwijs op vmbo, mbo en hbo-niveau. Aeres Hogeschool Almere profileert zich als opleidings- en kennisinstituut op de thema's Nature, Food & Urban Green en telt momenteel bijna 800 studenten. De hogeschool biedt associate degree-, bachelor- en masteropleidingen, en heeft zes lectoraten waaronder Innovatie & Groenstedelijke Ruimte, Stedelijke Voedselvraagstukken en Groene & Vitale Stad. Andere vestigingen van Aeres Hogeschool zijn te vinden in Dronten en Wageningen. Aeres MBO is een kleinschalig mbo met een kleine 400 studenten en biedt opleidingen aan op het gebied van diervoorzorg, hovenieren, toegepaste biologie en food&lifestyle.

ROC VAN AMSTERDAM-FLEVOLAND

Het ROC van Amsterdam-Flevoland biedt in Flevoland ruim 130 opleidingen en telt momenteel een kleine 6.000 studenten. Het middelbaar beroepsonderwijs wordt op drie verschillende mbo-colleges gegeven in Almere Buiten, Almere Poort en in Lelystad. De opleidingen worden als Beroeps Opleidende Leerweg (BOL, voltijd) en/of als Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL, deeltijd) gegeven. Het ROC van Amsterdam-Flevoland heeft in Flevoland publiek-private samenwerkingen (PPS) in verschillende sectoren, zoals circulaire economie, logistiek en digitalisering. Ook heeft ROC van Amsterdam-Flevoland in de provincie het lectoraat Circulaire regionale economie.

Colofon

Verantwoording

De Groeiagenda Versie 1.0 is tot stand gekomen met de betrokkenheid van vertegenwoordigers van verschillende organisaties. In het proces zijn sinds april 2022 diverse bijeenkomsten georganiseerd en is er gelegenheid geweest schriftelijk bij te dragen aan de inhoud van deze Versie 1.0. Voor betrokken overheden is vigerend beleid en de daarin overeenkomende ambities het vertrekpunt geweest. Het initiatief voor de Groeiagenda genomen is vanuit Almere, gemeente Lelystad is in een later stadium betrokken geraakt. Zodoende is er nog ruimte om de aanhaking van Lelystad bij de koers van de Groeiagenda te verstevigen.

Colofon

De Groeiagenda is een initiatief vanuit de gemeente Almere en een sleutelproject onder programma Almere 2.0. Met de Groeiagenda werken we aan een structurele samenwerking tussen partners om te werken aan economische ontwikkeling van regio Almere-Lelystad. Daarmee is de Groeiagenda een belangrijke invulling van de Ruimtelijk Economische Aanpak die Rijk en regio in november 2022 hebben afgesproken.

Bronvermelding foto's en illustraties

p. 6, p.20, p.24 Maarten Feenstra; p.22 Alfen; p.26 Gayo; p.32 Daniel Wolters; p.34 Green Innovation Hub; p.36 GOstudio; p.38 Watch4Media en <https://www.bbc.com/future/article/20220404-the-dutch-city-experimenting-with-the-future-of-urban-life>; p.40 Solidfocus

Vormgeving

Watch4Media

Procesbegeleiding

Strategy Unit B.V.

Contact

Contactpersoon voor de Groeiagenda is Judith Lekkerkerker:
jwlekkerkerker@almere.nl

